

Onor. Biblioteca Universităţii din Cluj Sibiu

Ziarul Comunităţii Maghiare din România
A Romániai Magyar Népközösség lapja

A Timiş-Torontal-i törvényes bejegyzési száma 88.
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

Az örök jég hona és annak időjepe

Amidőn már az egész világ háboru martalóc, nincs olyan nép, amely elmondhatná, hogy közvetlenül vagy közvetve ne annak hatása alatt áll. Még azok az államok is, amekkoráig semlegesek maradtak, szűkösöknek, sárgi bajokkal küzdenek, sohasem biztosak amikor csapnak át békés területekre a lángok. A nagy világháborúban azonban mégis akad egy mely nyugodtan éli tovább eddigi életét, sőt csúszós válságnak sem érzi semmi nyomát, egyen azért, mert a kulturvilággal nincs semmi köze és nincs is szüksége semmire az ő végtelen telenségében. Az északi sarkvidék táján él a nagy eszsimók, amelyről azonban igen keveset tudunk, mert még mutatásban is ritkán kerül szemünk elé — egy eleven példány. Legfejebb olykor valamilyen kiállítás alkalmával láthatunk néhányan eszsimót. De azok sem maradnak ott néhánél, mert különben holtbizonyosan megkapják a tüdőt. A sarkvidék tiszta levegőjében nyoma semmiféle bacillusnak, ők tehát nem bírják el a sarkvidék láthatatlan veszedelemmel telített mérgező évi klímát.

Az eszsimók körülmények között nem csoda, hogy az eszsimók csak igen hiányos fogalmainak vannak. Valamint az örök télel, a végtelen éjszakáról, az örök hó kutyákról és sátrakról, amelyekben laknak, az örök és mik ők valójában, az rejtelny számunkra. Az eszsimók sem tudnak sokat rólam, civilisemeberekről. Azt azonban mégis meghallották, hogy olyan nagy hajók vannak akár egy hegy, van még meleg vizünk, repülőgépekünk, távcsöveink, rádiók és mindenféle más boszorkányos műszerek, amelyek kétségtelen tanulságai annak, hogy az ember igen meghitt viszonyban van a szellemmel, ezért uralkodik a földön, levegőben és vízben. Az eszsimók azonban azt véli a déli emberről az eszsimók, hogy annak legeslegnagyobb gondja mégis csak az, hogy juthatna a fehér róka prémjéhez. Ennek az eszsimók elemének az a magyarázata, hogy a sarkvidékre az eszsimók legnagyobb része tényleg elsősorban a fehér róka prémje után érdeklődik, hogyan és min lehet ahhoz hozzájutni?

Az eszsimók bennünket varázslóknak tartanak, mert meg vannak győződve arról, hogy természetfölötti eredményre mind az a sok csodálatos gép, amely a fejlődés felmutat. Az örök jég honában lakó eszsimók nem tudja megérteni, vajjon mit kereshet az eszsimók a prémen kívül ott magas északon. Így midőn az eszsimók egy év előtt egy természetűdős érkezett egy eszsimók faluba és kijelentette, hogy őt az állatok érdeklik, a vendégszerető társaság azonnal sült madarat, állott vadhúst tálat fel számára, mert el sem tudták képzelni, hogy mit akar az állatokkal a kitinó eszsimók, hacsak nem megenni azokat. Minden jámbor eszsimók együgyűsége ellenére is azonban, az eszsimók népe igen magasan lobog az önértet. Habár térdhajtással tisztelik az idegent, azért az eszsimók mégis természetesen meg vannak győződve, hogy ők a felbrendülő emberek, sőt biztosak abban is, hogy a sarkvidék északi sarkvidék kedvéért jött tulajdonképpen az eszsimók minden más élet csak cifra sallang e hiru sárnyon.

Ha az emberek gondolkoznának, ugyanigy talán vélték volna, hogy a házak tulajdonképpen az eszsimók kedvéért épülnek. Azonban ne gúnyolódjunk. Az eszsimók az ő sivar viszonyai között is megelégedett és boldog, abban pedig kétségtelenül van valami hős, hogy szívósságával átbírja a végtelen hideget és megbirkózik a mostoha természet minden csapásával. Ezek a jámbor emberek megelégednek az al, ha testüket megvédhetik a fagy ellen és megvárják a mindennapi élelmük. Nem irnak és nem olvasnak, de viszont annál gazdagabb a képzeletük. Az eszsimók a legmélyebb rétegek világosságában mint fantasztikus lények elevenednek meg a mesék. Minder eszsimók

született mesemondó és ha akadna valaki, aki ezeket a regéket összegyűjtené, azok igen nagy értékek volnának még világviszonylatban is. Más nem érdekli az eszsimók, az őt körülvevő természet kivül. Meghallgatja a rádiót, az abban felhangzó zenét, de kénszeredett udvariassággal. Megnézegeti az európai képes folyóiratokat is, de a legtöbb ábrázolatnál felnevet, Isten tudja miért?

Ilyen különös nép az eszsimók, mely ott él a

messzi jéghegyek közt és nem is fogja elhagyni e vidéket soha. Az egyenlítő népeit talán majd be lehet egyszer szervezni az általános világkultúrába, az eszsimók azonban örökké magános marad. A természet emelt ellene gátat, hogy valaha is megváltoztathassa a helyét. És hogy ezzel mi célja van a természetnek, azt épp ugy nem tudjuk megmagyarázni, mint azt a tényt, hogy miért rendelt embert épp arra a vidékre, ahol elsorvadznak a növények is.

A charkovi nagy csata befejeződött

A bolsevisták megsemmisítő vereséget szenvedtek — Német, román és magyar csapatok dicsőséges részvétele a charkovi harcokban
Kétszáznegyvenezerre emelkedett a hadifoglyok száma

Dragalina hadseregparancsnok csapatainak hősi küzdelme

A német vezéri főhadiszállás szombat délelben közlönjelentést adott ki, amelyben hírül adta, hogy a charkovi nagy csata dicsőségesen befejeződött. A Bock vezértábornagy parancsnoksága alatt álló német hadsereg, Paulus tábornok és Kleist vezérezredes csapategységei nemcsak visszautasították a bolsevisták erőteljes támadását, hanem az ellenség ofenzíváját saját győzelmüké változtatták. Egy román hadsereg Dragalina Corneliu tábornok parancsnoksága alatt, továbbá magyar és olasz csapatok vállvetve harcoltak a németekkel és újabb dicsőséget szereztek lobogóiknak.

A Lohr vezérezredes és Flugbeil tábornok parancsnoksága alatt álló légiereő ugy az ellenséges támadások visszautasítása, mint saját támadások támogatása körül kiváló érdemeket szereztek és nagyban hozzájárultak a győzelem kivívásához.

A bolsevisták hatodik, kilencedik és ötvenhetedik hadserege, amelyek husz lövészhadosztályból, hét lovashadosztályból és tizenhárom páncélos dandárból állottak, megsemmisült.

A hadifoglyok száma kétszáznegyvenezerre emelkedett. Az ellenség véres veszteségei rendkívül súlyosak.

A zászmányolt vagy megsemmisített hadianyag 1249 páncéllökecs, 2026 ágyú, 538 repülőgép és rengeteg más hadiszer.

A keleti arcvonal középső szakaszán a körülzárt

ellenséges egységek megsemmisítése folyamatban van.

Leningrad környékén a repülők jó eredménnyel bombázták az ellenség utánpótlási vonalait.

Az elmúlt éjszaka folyamán bombákat dobtak Gorkij városára és több nagy tüzet okoztak.

A Jeges-tengeren repülőgépek és a tengerészeti tüzérség egységei folytatták a megsemmisítő támadásokat az ellenség hajókaravánjai ellen. Egy német buvárnaszád elsüllyesztett egy hatezer tonnás szállítóhajót, két másikat pedig torpedólövessel súlyosan megrongált. A légiereő egységei két további szállítóhajót felgyújtottak.

Eszakafrikában a harc tovább tart.

Az elmúlt éjjel német repülők bombákat dobtak Anglia keleti részén Grimsby kikötővárosra, mely a Humber-folyó torkolatánál fekszik.

Angol repülők a múlt éjjel újra támadást intéztek Páris ellen. Bombákat különösen a külvárosokra dobtak. A polgári lakosság körében sok az áldozat. A támadó gépek közül hatot lelőttek.

A Német-öböl fölött két ellenséges gép pusztult el.

Német előőrhajók az Északi-tengeren egy nap alatt tíz angol gépet lőttek le.

Az Udet német repülőraj tegnap kétezredik légi győzelmét aratta.

A japán légiereő két nap alatt 32 ellenséges repülőgépet lőtt le

Tokióból jelenti a Stefani-iroda: A japán légiereő május 26 és 28 napjai között a Port Moresby (Uj-Guinea) ellen intézett támadások során harminckét ellenséges repülőgépet lőtt le.

Sanghaiból jelenti a Stefani-iroda: A visszavonuló kínai kommunista csapatok felmorzsolása során

a japán erők Shansi tartományban elfoglalták a Shansi-Hopei határánál fekvő Chungkwan helységet, további két légi támaszpontot, két löszerraktárt és több más katonai berendezést is hatalmukba kerítették. Igen nagy a hadiszákmány is.

Az amerikai repülők gyorsak, de nem tudnak harcolni

Bernből jelenti a Stefani-iroda: A „Sunday Times” című londoni lap az egyes államok különböző rendszerű repülőgépeinek és motorjainak ismertetése kapcsán a következőképp jellemzi az amerikai gyártmányú gépeket:

„Az amerikaiak nagyszerű gépeket építenek, ezek azonban sokkal jobban repülnek, mint harcolnak. Hiányzik tökéletesítésük, ami csak háborús tapasztalatok alapján eszközölhető.”

Egyre nagyobb méreteket ölt az iráni felkelés

Ankarából jelenti a Stefáni iroda: Teheránból érkezett hírek arról számolnak be, hogy a keleti aszterbeidzsáni lázadás aggasztó méreteket ölt.

A teheráni rádió közölte, hogy a forrongás színterületére csapaterősítéseket kellett küldeni a lázadás

leverésére és hogy a szovjet alakulatok is résztvesznek a „tisztogatási műveletekben”.

Teheránból nap-nap után újabb sebesültszállítmányok érkeznek, úgyhogy hat új kórházat kellett létesíteni. (Rador).

Franco spanyol államfő nyilatkozott a fallangista mozgalom céljairól

Madridból jelentik: Franco tábornok, spanyol államfő tegnap beszédet tartott Madridban, amelyben a fallangista mozgalom jelentőségéről szólt. A mozgalom — mondotta — három alapvetően létesült. Az első, hogy valamennyiünk fölött állanak az isteni törvények, a második a haza szolgálata, a harmadik pedig az összes spanyolok általános jólétének biztosítása. Felvetette a kérdést, hogy egyesek előtt miért

népszerűtlen ez a mozgalom. Ennek oka elsősorban az, — állapította meg, — hogy a fallangista mozgalom leszámolt a régi liberális rendszerrel. Vannak, akik azért ellenségei a fallangizmusnak, mert ez társadalmi és politikai forradalmat jelent. Végül felszólította hivatott, hogy az eszméket terjesszék hozzátartozóik körében, mert ez vezet Spanyolország nagyságához.

Ósi diákradiciók a Bethlen-kollégiumban

A háboru többé-kevésbé rányomja bélyegét az itthoni intézményekre is. Az Aiud-nagyenyedi Bethlen Gábor kollégium ósi, méteres falai között azonban az iskola sajátos, külön munkára, fegyelmére és nevelésére berendezett élete változatlanul folyik tovább. Nagyobb vészeket ért már át a régi „scola”, amióta 1622-ben megindult benne a tanítás. Sok alakot öltött, sokszor elmaradt, de mindig feltámadt és terjesztette a tudást.

A kollégium keretében tanítóképző főgimnázium és mintajelemi működik. Mióta az 1896-ban Kolozsvárra költöztetett hittudományi főiskolát is visszahelyezték, a kollégium kezdi visszanyerni „főtanoda” jellegét.

Az iskola belső életének szigorú rendjében nagy része van a mult híres katonás fegyelmének, amely nemcsak tudást adott, hanem önfegyelmet, rend- és pontoságszeretetet nevelt fiaiba. Csak így vezethetett tizenhét-tizenkilenc éves „fogatus” diák egy egész osztályt.

Az intézeti élet

rendjének szabályozója és irányadója a kis harangnak is beillő csengő. Ennek hangjára történik reggel hat órákor a felkelés, torna, tanulás; félnyolckor reggelire szól a csengő. Fegyelmezett sorokban vonul a bentlakó diákság a konviktsura, vagy ahogy ők mondják, a „vityire”.

Amíg a háromszáznál is több fiu nem foglalja el helyét az asztalnál, senkisé nem nyul az ételhez.

Minden étkezést ima előz meg. A felügyelő tanárok a fiukkal együtt étkeznek. Az igazságos elosztásra és a panaszkor orvoslására az ugynevezett „vityivezér”, egy ügyesebb nyolcadikos felügyelő. Minden asztalnak van egy étékfogója. Az étkezéseket szellemes bejelentések fűszerezik: „Aki bogárgyűteményét ki akarja egészíteni, jelentkezze X. Y. tanítójelöltnél, korlátlanul kaphat tudniillik sok a bogara”, vagy Bogán János fika elvesztette józan ítélőképességét, becsületes megtalálójához hozza el neki”. Ebéd alatt jelentik be a labdarugó mérkőzéseket is. Tódu! ezekre a diákság a tornakerti domboldalra levő hatalmas pályára szurkolni.

A labdarugás népszerűségére jellemző, hogy tavaly még Tanár-Diák válogatott meccset is rendeztek.

Gyakran mennek fel a szőlők között a kollégium fölött emelkedő — mindig mosolygó — Órhegyre a diákok, ahonnan kedves kilátás nyílik a városon túl a hegyeközézte Maros-síkságra:

Szesélyes rajzu szőnyeg
Ódon tető-sarok.
Felettük órkődő hegy,
Az Órhegy mosolyog.

Ha kis kemény vaságyban
A kis diág zokog,
Magához inti lágyan
S szemébe mosolyog.

(Áprily Lajos: Kisváros).

Délután öt órákor „lustára”, amolyan silentium-félre csenget Megyeri bácsi, a pedellus. Mire a felügyelő tanár megjelenik kustrát tartani, minden tanulószobában helyén kell ülnie mindenkinek. A szobafőnök feszes vigyázzban tesz jelentést. A tanárt egy rendszerint hetedikes „apparitor” kíséri.

Régi tradíció

csőkevénye az apparitori tisztség, amelynek jelvénye a háromágú lécz. Szintén családias jellegű szokott lenni a díszteremben tartott szombatesti „precesek” amikor

házi istentisztelet keretében ad számot magának a diákság és a tanári kar az elmúlt hét eredményéről s kér erőt a jövő hétre. Egyébként a tanítást is minden reggel áhitat vezeti be.

A kollégiumi élet kedves, lélekkel teji fejezete zajlott le május 20-án, szerdán délelben. Az utolsó tanítási óra után a tanítóképző hat nyolcadikos diákja tartotta a hagyományos kicsengetést, bucsujukat az Alma Matertől, tanári kartól és iskolatársaktól. Egy órákor az ifjuság sűrű sorfala között ballagott a hat vendiák énekkel ajakán az osztályból az udvar közepén álló bucsut zengő felvirágozott harangok alá. Itt a tanári kartól Szemes Károly tanítójelölt vett bucsu. Megköszönte a tanárok atyai nevelését, akitől olyan irányítást kaptak, ami különbözik minden más iskola szellemétől. Ez a különbség, ez a többiet — mondotta — a Nagy Fejedelem szellemének pecsétje:

az egészséges keresztyén világnézet, a sorssal a küzdelem bátran felvevő bátor egyéniség.

A tanári kar nevében Csefő Sándor igazgató válaszolt, megható szavakkal utra bucsátva tanítványait. A diákságtól Szász Ferenc nyolcadikos vett bucsut megemlékezve arról a sok szálról, amely a kollégiumhoz és a város környékéhez — Sétatér, Parkas patak, Órhegy, a Herzsá — fűzi őket, ahol annyi kedves órát töltöttek. Biztatta a távozókat, hogy

mindig felemelt fejjel

küzdjenek az életben. A kollégiumi diákság részéről Pataky János adott komoly utraváló figyelmeztetést az indulóknak.

„Vár benneteket a falvak népe, itt, ebben a

mi kis szűk világunkban kemény kötelessége van mindannyiunknak!”

Ezután következett a diákéletől való búcsú. A harangok szólama között éneklék, hogy „Már többet Bethlen-diák nem leszek, már én többet diák sapkát nem teszek” — s ekkor egyszerre vesztették fejükről hogy többet fel se tegyék a nyolc éves hordotj fekete egyensapkát. Másik nótá követke-

Utolsó nap vagyunk mi itten
Hol éltünk oly sok éven át
Hamarabb eltelt, mintsem hittük,
Még egy pár nap aztán örökre
Elvész nekünk e kis világ.
A nagyvilág vesz körül minket,
Elballag a vendiák, a vendiák.

Jó dolog diáknak lenni, talán a legjobb a világon. Ezért ballagott olyan busan a hat fiu a kapu felé

Károczagi Sándor

Sok az irástudatlan fiatalomb a felhőkarcoló hazájában

Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda Washingtonból származó hír szerint Roosevelt elnök néhány újságíró előtt kijelentette, hogy az Egyesült Államokban meglepően nagy azoknak az ifjaknak a száma, akik nem alkalmas katonai szolgálatra, sem a szárazföldi, sem a tengeri hadseregben, mert irástudatlanok. Az irástudatlan miatt katonai szolgálatra alkalmatlanoknak nyilmitott ifjak száma egyenesen elképesztő — mondta Roosevelt, majd megjegyezte, hogy a legnagyobb csodálkozással vette tudomásul azokat a kimutatosokat, melyeket e tárgyban a közoktatásügyi hatóságok eléje terjesztettek.

Roosevelt kijelentette, hogy szakértőkre bízva kérdés tanulmányozását s ugyanakkor vizsgálat tárgyává teszik azokat az eszközöket, illetve lehetőségeket is, melyek révén odahatnak majd, hogy az irástudatlanok megtanuljanak írni és olvasni s ilyenformán hasznalhatók legyenek a hadseregben.

Mig a férfiak válogattak a nő lopott...

Lugoj-lugosi tudósítónk jelenti: Iacobescu I. Lugoj-lugosi férfidivatáruházába két jólöltözött férfi és egy nő állított be. Külföldieknek tüntették fel magukat és elmondották, hogy nagyobbn mennyiségű szövetre lenne szükségük.

A kereskedő készséggel állt vevői rendelkezésére, egymás után adogatta le nekik a polcokról a vég sorveteket. A „külföldiek” válogattak, tanácskoztak majd

újabb „választékot” kértek.

Amikor a kereskedő hátat fordított nekik, az „előlk hölgy” angolosan távozott az üzletből. A kereskedő kissé furcsálította a dolgot, de semmi gyanúsat nem észlelt

és tovább tárgyalt a két emberrel. Ezek kiválasztak néhány vég szövetet, majd közölték, hogy cs nemét birodalmi márkával tudnak fizetni. A kereskedő természetesen nem fogadta el ezt a fizetési e közt, hanem kérte őket, menjenek el a nemzeti bankba, váltsák be a pénzt és utána visszajöhetnek a választott áruért. A két férfi ezzel el is távozott a kereskedő csak ekkor vette észre, hogy egy vég szövet, — tizenkét ezer lei értékben, — eltűnt. Ekkor látta már az összefüggést a hölgy hirtelen távozása és a szóbanforgó áru eltűnése között,

jelentette az esetet a rendőrségnek, mely három ór belül a tetteseket König Johann rovttmultu bető Klemann Filip tolvaj és Kósa Bözsi tizenhétéves leán személyében

elfogta,

ezenfelül vizsgálat indult egy másik hölgy ellen: az a nő a lopott árut megtalálták, de tagadja, mint tudomása lenne a lopásról és ezért nevét a rendőrség nem közölte a nyilvánossággal. Ugyanezen a napon egyébként a három szélhámos

hasonló fortélyal

még két Lugoj-lugosi szabót és egy cipőkereskedőt megkároított. A lopott holmik értéke negyvenkétezer leire tehető. A tolvajokat átadták az ügyészségnek.

FORUM (Arad) a nagyművek színháza Tel. 20-10

Ma! Paul Lincke legmelódiasabb filmoperettje

A HOLD ASSZONY

A főszerepben:

Lizsi Waldmüller, Theo Lingen, Fita Benkhol, P. Kemp, G. Alexander

Rendezte: THEO LINGEN

Műsoron kívül a 15. sz. ONC-UFA hirdó az atriában háborúval a német csapatok harcái a cirenikai sivatagban ROMMEL generális vezetése mellett

India szabadságharcának új fejezete kezdődik a tengelyhatalmakkal való tárgyalások révén

India szabadságharcának egyértelmű az Anglia elismerésével. Ez a küzdelem nem a mostani viharú kitérésével kezdődött, de előreláthatólag már, mielőtt még az emberek ismét visszatérnek a foglalkozásukhoz. Anglia félrevezette Indiat az első világháború alkalmával, amikor a nyitlen anyagi és emberáldozatok ellenében a szabadságot ígért és megkísérelte ugyanazt a játékot ismételni most is, mikor Sir Stafford Crappet Indiába a nemzeti vezérekkel való tárgyalás céljára jött. Ezek a tárgyalások eredménytelenül végződtek.

Az új engedmények a háború után megvalósítandó ígéretekben merültek ki.

A tárgyalások meghiusulásához hozzájárult mindenekelőtt az a körülmény is, hogy közben a japánok megszállták nyertek a Távolkeleten és csapataik a szigeti elterjedtek.

A nemzetközi vélemény abban a hitben élt, hogy az indiai népnek első dolguk lesz India meghódítására és a meglepetés erejével hatott, hogy e célra Kína felé fordultak és gyors ítémben haladtak előre. Ezzel lehetetlennek tűnik, hogy Amerika is hadianyaggal lássa el a kínai kommunistákat és így Csungkingot kikapcsolják a háborúból. Ezzel nemcsak stratégiai célokat követelnek meg.

Az új engedmények Indiának arra, hogy valamilyen irányban elhagyja magát.

Az indiai kormányzat a háború alatt többször is meghívta az indiai nemzeti

párt vezetőit Washingtonba, Johnson ezredes személyesen közvetítette a meghívást, de a meghívást visszautasították és bizonyára a szenzáció erejével hatott az a hivatalos német híradás, hogy

Bose az indiai szabadságharcban vezető szerepet fog játszani, megjelent a német vezér főhadiszálláson és ott Hitler vezér és kancellárral tárgyalt.

Bose előzetesen Ribbentrop német birodalmi külügyminiszterrel tanácskozott. Bose Rómában is járt, ahol Mussolini olasz miniszterelnök fogadta kihallgatáson.

Ez a hír India szabadságharcának új szakaszhoz érkezett. A tengelyhatalmakkal való tárgyalás végleg elvágta annak az utjának, hogy angol segítséggel akarják megvalósítani nemzeti eszményeiket. Ennek jele volt az is, hogy Gandhi, aki a mérsékeltbb felfogást vallotta, az utóbbi időben szóban és írásban heves támadásokat intézett a londoni kormány ellen. Mig Gandhi otthon készítette elő a talajt és szította a hangulatot Anglia ellen, addig Bose felvette a közvetlen kapcsolatokat Németországgal és Olaszországgal. Pandit Nehru, akinek szintén nagy része volt a Cripps-folytatott tárgyalások meghiusulásában, egyelőre Indiában van még és a legutóbbi időben többször tanácskozott Gandhival. Valószínű, hogy a következő taktika tekintetében közöttük létezett ellentétet sikerült kiküszöbölni és ma már egy uton haladnak.

Rövidesen az összes indiai pártok vezetői egy sikon kezdik meg a harcot a négyezer milliós indiai lakos felszabadítása érdekében, amit csak a tengelyhatalmak után érhetnek el.

Lázadást szított Ecuadorban a honvédelmi miniszter a kormány ellen

Német Távirati Iroda jelentése szerint Ecuadorban lázadás tört ki, melynek vezetője a honvédelmi miniszter és ennek fivére. Mindkettőt letartóztatták. A letartóztatás abban a pillanatban történt, amikor a honvédelmi miniszter egyik lovasezred parancsát akarta rábírnival az engedelmesség megtartására. A lázadás oka abban az elégedetlenségben keresendő, melyet a Peru és Ecuador közötti határvilágosságban a kormány által tanúsított magatartás okozott. A felkelésben a diákok is résztvettek. Összelejtették az egyetem aulájában, ahol heves kifakadások hangzottak el a kormány ellen. A gyűlés után a kormány palotájára elé akartak vonulni, de utjukban a rendőrség feltartóztatta őket. A két tábor között összeütközésre került a sor, a rendőrség fegyverrel használt. A diákok viszonzták a tüzet. Egy rendőr meghalt, négy súlyosan megsebesült. Még nem lehet tudni, hogy a polgári lakosság közül hányan sebesültek meg. Nagyarányu vizsgálat folyik, melynek során eddig száznál több személyt tartóztattak le. A letartóztatottak legnagyobb része diák.

A német birodalom háborús pénzügyi politikája

A háború finanszírozásának problémája két feladat megoldását foglalja magában: először is új forrásokat kell megvalósítani a termelésben, másodsorban meg kell találni azokat a pénzügyi módszereket, amelyek a pénzgazdálkodás terén is kizárják a rendellenességet. Háború idején az ipar és kereskedelem nem dolgozhat olyan mértékben a magánforrásokra, mint azelőtt. Minél súlyosabb és hosszabb a háború, a nemzet termelőmunkáját annál inkább a háborús fontosságú javak szolgálatába kell állítani. A német ipar hatalmas kapacitása a forrás hiányában a kiterjesztésének rovására a háborús nagyarányú kiterjesztését teszi lehetővé. Azok a rendszabályokkal, melyek a háború megengedte mérték között a szegénynek és gazdagnak ugyanazt a beszerzési lehetőségeket biztosítják, ez természetesen rendezett módon már nyomban a háború utáni időszak megkezdésénél kezdődött. A másik oldalról azonban az állam szakszerűleg igen magas összeget képviselő kölcsönök szabadult fel. A pénzpiac folyékonyra alakult. Liberális pénzügyi politika esetén, mely az erőszakos játékokban látja a legfőbb eszmét, a pénzforgalom szabadsága szükségesszerűleg az árak szabályozásának felhajtásához, a zugkereskedelem elburjánzásához, fekete piacok kialakulásához és ezen az uton keresztül is korlátlan inflációhoz vezetne.

A második feladat a pénzügyi módszerek helyes alkalmazásában áll. Az állam köztudomásúlag három módon gondoskodhat pénzügyi szükségletének fedezéséről: a bankkölcsönök igénybevételével, melyet természetesen a fizetési eszközök forgalmának szervezésével kell támogatni, a kölcsönökkel és adókkal. Bármilyen módra is kerül sor erre a pénzügytörténet folyamán, a bankkölcsönök felhasználását Németország elutasította. A fizetési eszközök forgalmának nemzetgazdasági rendeltetése van, melyet jogilag lehet a szerződés szerinti kötelezettséggel összehasonlítani.

A fizetési eszközök mennyiségének a nemzet-

gazdaság erejével és feladataival mindig meghatározott viszonyban kell állania.

Ha a forgalomban levő fizetési eszközök mennyiségét az állam csupán pénzügyi szükségletének előteremtése céljából ezen a természetes viszonyon túlmenően szaporítja, az infláció sajnos tulontul is ismert következményeivel már elkerülhetetlen. Azonban az államhiteleknek tulságos kiterjesztése is inflációs tünetekhez vezet. Az adóprás ezzel szemben egyoldalú alkalmazásában pénzügyi idész fel, mely a munkalehetőségek, a forgalom és a bevételek korlátozásában fejt ki hatását. Ezért a német pénzügyi politika a háborús kiadások fedezésére sem a kölcsön, sem az adó eszközét nem alkalmazza egyoldalúan vagy éppenséggel kizárólagosan.

A német nép áldozatkészsége és fegyelmezett-sége a gazdasági élet állami irányításával karöltve lehetővé tette, hogy Németország a háborút felelősen, rendezes bevételekkel, azaz főképpen adókkal, felelősen pedig a rendkívüli bevételeknek számító kölcsönökkel finanszírozhassa. A világháborúban egy hadviselő állam sem tudott ilyen sikert felmutatni; a jelenlegi háborúban egészséges pénzügyi helyzetével Németország foglalja el az első helyet.

Ami a német adópolitikát illeti, főgondja az igazságatlan megterhelések elkerülése. A legkisebb bevételek kiméletben részesülnek és a jövedelmi adóra kivetett háborús pótdadók csak a fizetőképesebb rétegeket érintik. Magasságuk itt is csak akkora, amekkora az egyensúly fenntartásához szükséges. Kedvező képet mutatnak a német hitelpolitika eredményei is. A birodalom adóssága a háború megindulásakor 37.2 milliárd márkát tettek ki. Kölcsönkötvényeit és kincstári utalványait a német állam régi hitelpolitikáját folytatva a háború alatt is részint a hitelintézeteknél, részint a szabad piacon helyezte el. A nép munkája és a gazdasági élet fejlődése lehetővé

tette a kamatláb és a kincstári utalványok lejáratí idejének mind előnyösebb megállapítását is. A háború megindulása óta a lejáratí időt négy évről sikerült husz évre emelni, ugyanez a kamatláb 3.5 százalékra csökkent. Ennek a hitelpolitikának eredménye, hogy az állami adósságoknak a háború következtében beállott emelkedése ellenére

a német államháztartás kamatterhei csekélyebbek, mint a világ bármely más kultúra-államában.

1933 óta a birodalom gazdasági és pénzügyi helyzete megszilárdult. Az első világháborús időkkel ellentétben Németország katonai és gazdasági ereje most nem külön utakon, hanem egy irányban halad.

Kitüntetések a birói kar kiváló képviselőinek

Bucurestiből jelentik: Antonescu Mihai professzor, helyettes miniszterelnök bensőséges ünnepség keretében adta át az igazságügyi palotában. Őfelsége I. Mihály király és Antonescu tábornagy-almavezető által adományozott kitüntetések a magasrangú bírónak, s mindazoknak, akik a törvény és rend érdekében kifejtett munkásságuk során az ország igazságügye szolgálatában kiváló érdemeket szereztek. A helyettes miniszterelnök beszédében rámutatott arra, a fontos és nagy szerepre, melyet a birói kar az ország újjáépítésében betölt, méltatta az igazságügyi szervek tevékenységét és hangsúlyozta, hogy az igazság őrei a nemzet igazságérzetének képviselői és hordozói. Az ünnepség végeztével a helyettes miniszterelnök meglátogatta a hivatali helyiségében a semmitűszék kamara elnökét, majd meglátogatta a nyitási ünnepséget és ünnepi kamara központi hivatali helyiségeit, ahol lelkes fogadtatásban részesítették.

Huszonöt évre ítélték egy gyilkos sóffőrt

Bucurestiből jelentik: A bucaresti büntetőtábla most ítélték Florea Nicolae gépkocsivezető felett, aki az elmúlt év június 6-án meggyilkolta volt barátját, majd tettének elkövetése után a nő testére irta: Sokkal jobban szerettelek, semhogy el tudnálak feledni.

A nyomozás során Bucaresti egyik külvárosában a rendőrségnek sikerült letartóztatni a gyilkost, aki azonban néhány hónapi vizsgálati fogság után megszökött és azóta sem került elő. A bíróság utóbbi letételeben huszonöt évi kényszermunkára ítélte Floreat.

Az osztálysorsjáték második osztályának első napi eredményei

Bucurestiből jelentik: Az osztálysorsjáték második osztályának első napi nuzsasan a következő számok nyertek nagyobb összegeket:

- Hatszázézer leit nyert a 43.823 számú sorsjegy.
- Háromszázézer leit nyert az 1114. számú sorsjegy.
- Százézer leit nyert az 53.922 számú sorsjegy.
- Nyolcvanezer leit nyert a 74.111. számú sorsjegy.
- Hatvanezer leit nyert a 77747 24261 37771 és 8448 számú sorsjegy.
- Negyvenezer leit nyert a 17424 74728 51375 és 27248 számú sorsjegy.
- Harminczezer leit nyert a 32618 30486 55208 68934 64850 50438 37219 és 55796 számú sorsjegy.
- Huszezer leit nyert a 27698 2269 44254 71893 25236 79476 36708 36121 4810 és 7591 számú sorsjegy.
- Tízezer leit nyert a 5578 20302 67750 54101 35424 31835 10745 26529 43409 28000 4824 58948 44976 64813 67458 58022 70937 10275 38063 5611 53527 64310 1494 62709 49109 és 48485 számú sorsjegy.

A fentiekben kívül még számos sorsjegyet hoztak ki egyenként hatezer, ötezer és háromezerharminczár leites nyereséggel. Számhibákért nem vállalunk felelősséget.

Fegyveres banditák meggyilkolták az autobusz utasait

Madridból jelenti a Német Távirati Iroda: A Szevillából Madridba vezető országuton egy társaság gépkocsit felfegyverzett banditák megtámadtak. Az utonállóknak közül néhányat sikerült elfogni. A náluk talált fegyverek kivétel nélkül angol gyártmányúak. Néhány nappal ezelőtt Andaluziában kifosztottak egy tanyát, a tulajdonosok pedig megölték. A vizsgáló ebből az esetben is megállapította, hogy a támadást angolok szervezték meg és ők pénzelték.

HIREK

Timisoara-i szerkesztőség és kiadóhivatal:

I. Piata Bratiannu 3. Telefon: 28-10.

Aradon előfizetések, hirdetések és reklamációk Reclama hirdetőirodában, Eminescu-utca 8. Telefon: 17-11.

Aradi szerkesztő: Babuczay György.

ELŐFIZETESI ARAK:

Belföldön kézbesítéssel együtt egy hóra 110.— lei, negyed-évre 330.— lei, fél évre 650.— lei, egész évre 1200.— lei. Magyarországon havonta öt pengő, negyed évre 15.— pengő, fél évre 30.— pengő és egész évre 60.— pengő. Egyes példány ára hétköznapokon 26 fillér, vasárnap 30 fillér. Hatóságoknak, közhataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendes előfizetési díj kétszerese.

Új anyavédő törvény

Németországban új anyavédő törvényt hoztak, mely rendelkezéseivel fogva általános szociális jelentőségű. Az új törvény első rendelkezése, hogy minden olyan munkát határozottan megtilt, amely az anya vagy a leendő gyermek egészségét veszélyezteti. Így a jövőben a leendő anyáknak nem szabad terhet vinniük, bizonyos gépeknek dolgozniuk és akkord vagy fitószalagszerű munkát sem végezhetnek. A másállapot tartama alatt csak könnyű foglalatosságot végezhetnek, de bérüket nem szabad lecsökkenteni. A szülés után három hónapig egyáltalában nem szabad az anyát foglalkoztatni. A munkabér azonban ezen időre is teljes összegben jár. Olyan anyák akik maguk szoptatják gyermekeiket, erre minden szolgálati helyen naponta másfél órai időt nyerneik s ezen időtartamot nem szabad levonni a munkabérből. Az új törvénynek van még számos más rendelkezése is, amelyek mind azt célozzák, hogy erőteljes és egészséges legyen úgy az anya, mint a gyermek.

— **UTAZÁSI ENGEDÉLYEK RÉSZLEGES BEVEZETÉSE.** Bucurestiből jelentik: A vasúti vezérigazgatóság közli, hogy június 1-től valamennyi CFR társaságkocsis vonalon ismét kötelező az utazási engedély felmutatása. A társaságkocsis állomások pénztárai és jegykezelők utasítást kaptak, hogy csak a rendőrség vagy csendőrség által kiállított utazási engedély ellenében szolgáltatassanak ki jegyet.

— **Este félkilenc óra és reggel félhat óra között tart az elsőtétítés Bucurestiben.** Bucurestiből jelentik: A főváros katonai parancsnoksága közölte, hogy június 1-től az elsőtétítés este félkilenc óra és reggel félhat óra között kötelező.

— **Japán berlini nagykövete Danzigban.** Berlinből jelentik, hogy Oshima tábornok, Japán németországi nagykövete Forster danzigi körzetvezető meghívására a danzigi kerület meglátogatására Danzigba utazott, ahol néhány napig marad.

— **Új német iskolák.** A Romániai Német Nép-közösség a romániai német oktatásiügyi törvény rendelkezéseinek értelmében négy osztályos leánygimnáziumot létesít Aradon, öt osztályos leányliceumot Timisoara-Temesvárott, ugyancsak a Bánság fővárosában egy tanítóképzőt és Deta-Dettán vegyes gimnáziumot, amelybe leányok is beiratkozhatnak.

Takarékoskodjunk a kenyérrel!

— **Laval ismét Párisba utazott.** Vichyből jelentik a Német Távirati Iroda: A pénteki francia minisztertanácsban Laval miniszterelnök ismertette a legutóbbi ülés óta történt politikai eseményeket. A földművelésügyi és ellátási miniszter közölte a buzaellátással kapcsolatban hozott intézkedéseket a jelenlegi kenyéradag fentartása érdekében. Az ülés után Laval ismét Párisba utazott.

— **Új kormány Venezuelában.** Quitóból jelentik, hogy a venezuelai kormány lemondott. Az új kormány megalakult. A külügyminiszter és öt másik miniszter megtartotta eddigi tisztségét. Az eskü letétele után a külügyminiszter hivatalos látogatásra az Egyesült Államokba utazott.

— **Roosevelt gondjai.** A Német Távirati Iroda jelentése szerint Roosevelt a tegnapi sajtóértekezleten panaszkodott, hogy nagyon sok az olyan amerikai ifjú, akit nem tudnak a hadseregbe felvenni. Szakértők tanulmányozzák most a kérdést, miként lehetne ezeket a fiatalembereket mégis alkalmassá tenni a katonai szolgálatra.

— **Vasúti kocsis uttközje közé került.** Devai tudósítónk jelenti: Gálffy József a Hunedoara-važdahunyadi vasútvonal munkásai között álló munkás miközben két vasúti kocsit akart összekapcsolni, az uttköz közé került. A súlyos belső sérüléseket szenvedett munkást a devai kórházba szállították.

— **Betegsége miatt öngyilkos lett.** Devai tudósítónk jelenti: Purcar Vasile huszonkilenc éves Romos községbeli fiatalember házának padlásán felakasztotta magát. Tettének oka gyógyíthatatlan betegség.

Öt perces gazdasági földrajz

Az angol korona legértékesebb gyöngye

Brit-India, mely 4,684.000 négyzetkilométeres területével tizenkilencszer akkora, mint az anyaország, nyersanyaggazdagságával gazdasági életének észszerű kifejlesztése esetén egyike lehetne a föld leggazdagabb országainak. Négyszáz millió lakosságának nyolcvan százaléka a mezőgazdaságból él. A jutatermelésben világmonopóliumot élvez. Az 1,248.000 tonnás világtermelésből nem kevesebb, mint 1,237.000 tonna, tehát 99.1 százalék esik Indiára. 1937-ben kivitele nyersjutából 162.3, jutaszövetből 161.1 és jutaszálakból 130.0 millió rupiára rugott. A világtermelés többi területein India részesedése tében 41.6, rizsben 39.6, repében 69.3, gyapotban 14.3 százalékot tett ki. India mindig kiviteli ország volt és kiviteli fölösleget éppen mezőgazdasága szolgáltatta.

India iparosodásának fejlesztését Anglia nem látta érdekében állónak és a 17-18-ik században virágzó textilipart, hogy saját ipara olcsó tömegáru számára korlátlan piacot biztosítson, tervszerűen fönkretegte. Arra, hogy India iparának bizonyos engedményeket tegyen, csak a világháború után tért át Anglia és megpróbálkozott a nagyipar egyoldalú kiépítésével. India bővölni van a szénnek, vasnak és különösen az annyira értékelt mangánércnek — 1937-ben a 2,670.000 tonnás világtermelésből 534.000 tonna esett magára Indiára, a kísérlet azonban, legalább is a háború kitöréséig, még nem lépte át a kezdet állapotát. Az indiai ipar elnyomása most, amikor a japán hadsereg Kalkutta felé nyomul előre, kézenyen megbosszulja magát.

Az angol ipar biztos kiviteli lehetőségein és nyersanyaggazdagságának olcsó kiaknázásán Angliának Indiából pénzügyileg is mindig tekinthet haszna volt. Drága kölcsöneinek kamat és törlesztése, továbbá az indiai angol tisztviselők katonák borsóra szabott fizetése és nyugdíja India évente súlyos fontmilliókat volt kénytelen zenni, melyek természetesen India folyton növekedő eladósodottságához vezettek. Erre nézve a legutóbbi mostani barátja, a moszkvai Pravda című lap 1939 novemberében tanulságos adatokat. A lap azt állítja, hogy India államadósága elérte a 100 millió fontot. Ez a megállapítás megközelítőleg zik az angol adatokkal, melyek 12 milliárd fontot tettek az indiai államháztartást terhelő külföldi adósságokat. Az amerikai pénzügyminiszterium angol rásokra hivatkozó becslése szerint a háború kitörése előtt 90 millió font levonása után India magánadósága tehát még mindig 460 millió fonttal állt Angliának.

India elvesztésével Anglia ezek szerint nem igen fontos nyersanyagforrással, hanem drágább forrással, a moszkvai Pravda című lap 1939 novemberében tanulságos adatokat. A lap azt állítja, hogy India államadósága elérte a 100 millió fontot. Ez a megállapítás megközelítőleg zik az angol adatokkal, melyek 12 milliárd fontot tettek az indiai államháztartást terhelő külföldi adósságokat. Az amerikai pénzügyminiszterium angol rásokra hivatkozó becslése szerint a háború kitörése előtt 90 millió font levonása után India magánadósága tehát még mindig 460 millió fonttal állt Angliának.

Kajdy I.

— **AMERIKA KITERJESZTI CSÁPJAIT.** Washingtoni jelentés szerint Hull amerikai külügyminiszter és Colombia köztársaság washingtoni követe megegyezést írt alá, melynek értelmében az Egyesült Államok vezérkara tizennégytagú tiszti küldöttséget küld Colombiába, ahol ez kiképezi a colombiai hadsereget. A küldöttség működése négy évig tart.

— **Deva vizellátása.** A devai városi együttműködési tanács legutóbbi ülésén Palagiesu alpolgármester közölte, hogy a város huszonkét millió leit irányított elő a vízvezetékek kiépítésére. Újabb ivóvízellőhelyek felkutatása érdekében egyébként további furásokat eszközölnék.

— **A cseh védőnkés helyettes vezetője elleni merénylet ügyében a nyomozás még nem vezetett eredményre.** Annyit megállapítottak, hogy a merényletet pokolgéppel és revolverekkel ketten követték el, de eddig nem sikerült nyomukra akadni. Az egész védőnkési területen kihirdették az ostromállapotot.

— **Házasság.** Puhala Sándor okleveles gépészmérnök (Timisoara-Temesvár) és Czittler Margit (Bejut-Belece) Timisoara-Temesvárott házasságot kötöttek. (Mindem külön értesítés helyett).

— **Cukorkiosztás Tarnaveni-Dicsőszentmártonban.** A Tarnaveni-dicsőszentmártoni közellátási hivatal intézkedése értelmében, miután a kenyérfogyasztás el-fogytak, a kenyér fejadagját az olajjegy ellenében szolgáltatják ki, míg a havi olaj-fejadag (fél liter) a cukorkajegy ellenében vehető át.

— **A görög lakosság gyógyszerellátása.** A Német Távirati Iroda athéni jelentése szerint a görögországi német megszálló hatóságok a nagy gyógyszerhiányra való tekintettel s a mocsárláz leküzdése érdekében nagymennyiségű kinint bocsátottak a lakosság rendelkezésére.

— **Öngyilkosság.** Vizejdia-Vizeds községben felakasztva találták Tentler Krisztina 75 éves Teremiacica-teremi illetőségű asszonyt. Megállapították, hogy betegsége miatt követett el öngyilkosságot.

— **Szigoru ebzárlat Tarnaveni-Dicsőszentmártonban.** Tarnaveni-Dicsőszentmárton városában az utóbbi időben egyre több a kóbor kutya; emiatt a városvezetés szigorú ebzárlatot rendelt el. A város rendelése értelmében utcaon csak pórázon és szájkosárral ellátva vezethetők a kutyák, a kihágásokat 50-től 2 ezer leig terjedhető pénzbírsággal és 1-től 30 napig terjedhető elzárással büntetik. Háznál is éjjel-nappal meg kell kötni a kutyákat.

Fordításokat

román, német és magyar nyelven, irodalmi és szakműveket, valamint egyéb irodalmi munkákat vállalok. Timisoara I.L., Strada Rusu Sirianu 2

— **Lugoj-Lugos új emlékei.** Lugoj-Lugos város vezetőségének városépítési tevékenysége a városban két új diszkert létesült, az egyik a Maria-téren, a másik a prefektura palotájánál. Új szobrot helyeztek el a városban: az állomás parkban felállították Öfelsége Maria királyné szobrát, a prefektura diszkertjében pedig L. Vasile szobrát. Mindkét szobrot a szatmári megye ajándékozta a városnak. E szobrokkal Lugoj-Lugosnak ma a parkokban és köztereken összesen nyolc emlékműve van.

— **Brazília védi hajóit.** A Német Távirati Iroda ismerteti a braziliai kormány határozatát, amely a jövőben braziliai hadihajók kisérői az Egyesült Államokba induló kereskedelmi gőzhajók, melyek élelmiszereket szállítanak.

— **ANGLIA AMERIKA JÁRSZALAGJA.** Német Távirati Iroda ismerteti a newyorki rádió közleményét, mely szerint Roosevelt a legutóbbi sajtóértekezleten kijelentette, hogy terve van az angol parlamentnek és az amerikai kongresszusnak közös tanácskozásait. Ez ismét egy lépés az uton, mely Angliának az amerikai befolyás alá kerülését jelenti.

— **Selyemgubók átvételi árának emelése.** A Timisoara-Temesvári selyemtenyésztő központ közölte, hogy a földművelésügyi miniszterium a selyemgubók árát a tenyésztőktől történő átvételi árat kilogrammonként 220 leiben állapította meg.

— **Táborba utalt kávéháztulajdonosok és leányok.** Bucurestiből jelentik: A fővárosi rendőrség közölte, hogy közbiztonság okozása és titkos titució üzése miatt, a belügyminiszterium jóváhagyása alapján táborba utalták Cismas Marta Doamna utca 3. szám alatt lakó és Gheorghiu Mita, Canina utca 59. szám alatt lakó kerítőnőket. Ugyanakkor táborba utalták a táborba utaltak miatt táborba utaltak Stanica M. Ioan és Manole Adam bucaresti kávéház tulajdonosokat is, akik szintén vétettek a törvény előírások ellen.

— **Új sportegylet.** Arról értesültünk, hogy a Művek, mely Timisoara legnagyobb vállalkozása közé tartozik, e hó 26-án megszervezte sportegyletét. A nagy munkaslétszám és a komolyság, mely az egyesület megszerveztetett, reményt ad, hogy vállalat sportolói méltó helyet vívni ki a sportden ágában. Melegen üdvözljük az új sportegyletet és kívánjuk, hogy reményük beteljesedjen.

— **Lopások Devan.** Devai tudósítónk jelenti: Voisan fűszerüzletben cukorkiosztás közben Annus varrónőtől egy csomag ruhakonfekciós anyagot elloptak. Ugyancsak lopás történt Felea Teodora pézsműhelyében ahonnan cipészszerszámokat, és negyvenezer lei készpénzt loptak.

TEMETÉS FINNORSZÁGBAN

Aki 1939-40-ben, a száznapos véres téli háboru alatt észak maroknyi népének országát járhatta, az élete fogytáig csak a legmeghatottabb lélekkel emlékezhetik a lemondásnak, áldozatkészségnek, töretlen lelkierőnek azokra a csodálatos példákra, amelyeket Finnország népe a haza, az otthon, a szülőföld szabadsága védelmében fejtett ki.

Ma sem más a hélyzet! A megcsodált lelkierő még ma is töretlen, pedig az áldozatok óriásira növekedtek azóta, a lemondás hihetetlen mértékű terebélyesedett és a halottak, — igen! a finn hősi halottak száma igen nagyon megsokasodott.

Az északi finn nép országában a hatalmas feyőerdők között ma már majd minden kis faházikónak meg van a maga siratnivalója. Halottak itt, halottak ott, halottak mindenütt!... mindegy: a költő dalol és vele dalolja a nemzet, hogy:

„Mindegy! Nem számít! Így élsz örökké, Szép hazám, Finnország!”

A költő dalol és vele dalolja a nemzet és hiába tör észak maroknyi népére egy kegyetlen végzet, egy meg nem érdemelt sors, de a maroknyi nép minden fia-leánya minden végső erejét összeszedve, a végső-kig harcol!

„Kutsumme Teidät”... „Istenbe vetett törhetetlen hittel hívjuk önt”... kis, feketeszegélyes meghívók mennek szerteszét a vidékre. Aki kapja, fejszakitja a borítékot és arra gondol: ismét egy halott... Amikor pedig a temetés napja közeledik, ünneplő ruhájukba öltöznek az emberek, mert Finnországban nem gyász és fekete sás a hősi halottak temetése, hanem fénylő, magasztos, legszentebb tiszteletadás.

A Kalevala központi hőse, a vén komor Veinamöinen évszázadokkal ezelőtt így hagyta hitét versekbe örökítve a késő utódok számára és az ő hite szerint: aki a haza védelmében esik el, az nem hal meg, csak egyedül a néppel és benne, vele örökké él.

Igy hát Finnország ünneplő lélekkel megy a hősök temetésére, a tempiómba.

Ott az oltár előtt egyszerű a ravatal, egyszerű a koporsó.

A halott benne hónapok, hetek óta halott. Messze vidéken, Karélia sziklás földjén határokon túl lobbant el belőle az élet. — de holtá után ismét csak a Kalevala megszentelt ősi hagyományai érvényesültek. A vén, komor Veinamöinen hite szerint a hősi halott testének mindenképpen szülőfaluja temetőjében a legédesebb a nyugalom.

SEHOL EGY JAJSZÓ

S ezért Finnország népének hősi halottjaival szembeni legelső kötelessége, hogy holttestüket minden áldozat árán hazaszállíttatja szülőfalujukba.

Kinn az arconalon csak harcolnak s ha kell, hősi halált halnak a finn hősök, — temetni mindig otthon temetik őket.

Mindig otthon és mindig a templomból. A kicsiny fatemplom keresztalaku hajójában leá-

nyok állanak a padosok szegélyén sorfalat. Szőke, sudártermetű Lotta-leányok: szobormerev arccal, mozdulatlanul. Benn a padokban pedig a hozzátartozók és ismerősök. Szobormerev arccal, komor tekintetek mindenütt, — de sehol egy jajszó, sehol egyetlen kicsorduló könnyecsepp!

Az oltár előtt a koporsó, mellette pedig egy pap, két pap, valahány pap van a messze környéken, az mind összegyülekezik ilyenkor. Temetni a hősöket.

Egyik pap a másik után áll fel és bucsuztatja a halottat. Egyszerű szavak hullanak a templom csendjére, sehol egy mozdulat, sehol semmi nyoma a kitörő pátosznak, — egyszerű és magától értetődően természetes minden, ami történik.

Csak egy valami nem természetes. Csak egy valami hiányzik!

A könnyek áradata. A gyászoló lélek önmagából kitörő siratása. Aminek parancsolni nem lehet!

BUCSUZIK AZ EDESANYA

Bucsuztató bucsuztató után hangzik el. A papok bucsuzása után bucsuznak a hozzátartozók. A fiát vesztett őszhajú anyja, a feleség, a gyermekek s valamennyi rokon a faluban. Az anyja kezdi a sort. Koszoru a kezében, — lépdel a koporsó felé. Szobormerev arc, egyenes termet, kemény léptek. A koporsó előtt megáll. Jobbjával kifeszíti a koszoru vászonpáncsálgját és csengő hangon felolvassa, ami irás azon van. Csengő hangon, remegés, könnyhullatás, bus jajongás nélkül olvassa halott fiához utolsó üzenetét.

S utána a hozzátartozók mind. Sorban, egymás után. Feleség, gyermekek, rokonság, barátok, — kis koszoru, vagy nagy koszoru minden kézben, — mindenütt csengő hang, emelt fő és senol egy könnyecsepp!...

Ahogy a finnek temetik a hősi halottaikat, meg- rázó és szívemarkoló. Ez a könnytelenségbe, acél- akaratba, egyszerűségbe, komor öntudatba ágyazott gyász olyasvalami ez, amit ha egyszer valaki végig- él, az élete végéig nem szabadul az emléke alól.

Pedig a finnek is emberek. Sírni, halottat siratni- ök is tudnak.

A Lotta-leány, aki délelőtt a templomban köny- nyek nélkül, szobormerev arccal bucsuzott hős völe- gényetől, délután már ott teljesítette kötelességét a táborigorban. Fáradságtalanul segédkezett az orvosoknak s ha sebesült mellett vitt el utja, soha- sem maradt el arcáról a vigasztaló, bátorító mosoly. Csak éppen ez a mosoly volt most más mint egyé- ként szokott lenni. S amikor megállottunk előtte és részvétünk fejéztük ki, akkor idézte ugyan a Ru- neberg-eposz híres Lotta-szávait s csengett a hangja, mint a koporsó előtt, ott délelőtt, de az idézetbe bele- remegett a leány egész teste. S abban a kézfogásban, amely az idézet után következett, minden benne volt, ami a temetésen hiányzott... Abaffy László.

— Bécs főpolgármesterének kihallgatása Anto- nese Mihai helyettes miniszterelnökénél. Bucuresti- menti a Rador: Antonescu Mihai helyettes mi- niszterelnök kihallgatáson fogadta Jung bécsi főpol- gármestert, valamint Schauffer és Strutovitz város- öségi tagokat.

— Az aradi római katolikus főgimnázium nő- növendékeinek jutalmazása. Az aradi római katolikus főgimnázium elnöksége arra kéri mindazokat, akik az aradi római katolikus főgimnázium arra érleles- vendékei jutalmazására pénz, vagy könyvado- tot óhajtanak adni, hogy azt hétfőn déli 1 óráig küldjék el az egyházközségnek a Minorita-palota keletén levő irodájába. Az aradi „Üstökös” asz- saság a fenti célra 1420 lei adományozott.

— Adományok. A Timisoara-temesvári dr. Kakuk emő. és napközi gyermekotthon javára a kö- zös adományok folytak be: N. N. ezeröt-száz lei. Sent Antal nevében: ezeröt-száz lei — A Fratelia- sodai otthon építésére Aradon Szent Antal ne- h N. N. kétszáz leit adományozott.

— Az aradi Olasz Kulturintézet évzárója. Az aradi Kulturintézet június 3-án délután 5 órakor a idei évzáró ünnepségét. A növendékek szó- vizsgát tesznek és átveszik oklevelüket, amely- gazonlják, hogy az olasz nyelvtanfolyamot ren- desen látogatták és elsajátították az olasz nyelv- t.

— Református vallástani vizsgák Aradon. A ótzy-telepi református elemi iskolás tanulók- ajára ma. vasárnap délután négy órakor lesz a ótzy-telepi református imaházban. A Gai-gáji és e-buzsáki református gyermekek vallástani vizs- ugyancsak ma lesz, délután három órakor a rajai állami elemi iskolában. A vizsgákra az írt- t szülőik figyelemét ezuton is felhívják.

— A házak előtti területeken ki kell gyomlálni a- k. Timisoara-Temesvár város kiadta 15. számú- letét, amely köztisztviselési kérdésekkel foglalko- Eszerint a háztulajdonosok kötelessége be nem- tti területeik gyomlálásáról gondoskodni és így a- k előtti területet is meg kell tisztítani a fűtől. A- m épitett szabad területeket hatvan nap-on belül- el kerülni. Semmiféle szemetet az utcára do- ni szabad. Tilos nyilvános parkokban bármilyen- talás, hasonlóképpen a háziállatoknak az utcára- engedése. A kihágásokat 50—1500 leiig terjedő- bírsággal vagy egy naptól egy hónapig terjedő- elzárással büntetik.

— Adományok. Lakatos Ottó dr. ravat- lára a koszorumegeváltás címén az aradi plébániahi- lhoz az alábbi adományok folytak be: Burza- mel és neje 1000. Juhász Géza dr. és neje 1500. gyi Ferencné 1000. Kramarovic Józsefné és- adja 500. Mayerhoffer Margit 500 lei. Az „Ar- di- ári Jótékony Nőegylet” Öreg Nők Otthona ja- ugyanezen a címen Palágyi Ferencné 1000 lei- manyozott.

— Növendék-hangverseny az aradi városi zene- n. Az aradi városi zenede növendékei hangver- ny rendeztek, amelyet nagyszámu közönség hall- t és élvezett végig. Úgyesen mutatkoztak be- eon E. és Comsa M. tanárnők növendékei. Sok- tettek árultak el Ürmösy Jenő, valamint Russu- anárok növendékei is. Nagy sikere volt a hátke- szongoraszámának, amelyet Medvezcky M. tanárnő- ndékei adtak elő. A műsor egyik legszebb száma- vartett volt amelyet szintén Medvezcky tanárnő- ndékei adtak elő.

— A huszleies burgonya epítógusa. A Timisoara- esvári hetipiacon Mocea Vasile rendőr észrevette, gy Beregszászi János lovrini lakos, aki 17 zsák- gonyával jelent meg, 20 leiert árusítja a burgo- t. A rendőr felszólította az árust, adja árúját 16- ert amin azt a városi rendelet előírja. Az árus- e beszűntette az eladást és arra hivatkozott, hogy- argonya két lovrini asszonyé és ezeket meg is ne- te. Az ügy tisztázása végett bevitték a rendőr- re.

— Meghívó. Az Aradi és Aradmegyei Vendég- ök Szindikátusa és Otthona értesíti az összes- jait, hogy rendes évi közgyűlést tart 1942 június- n a szindikátus helyiségében Aradon, Strada Bra- nu 18. szám alatt, a következő napirenddel: 1.- entések: a) érkező, b) anyagi jelentés. 2. Az- 12. évi költségvetés megszavazása. 3. A vezetőség- mentése. 4. Az új vezetőség megválasztása. 5. Kü- lfélék Mivel ezen meghívással másodsor hirdet- t közgyűlésünket, ezt a megjelent tagok létszá- ra való tekintet nélkül megfogjuk tartani. A ve- zetés.

— A zsidó lakosság tartózkodjék a kávéházak látogatásától. A romániai zsidóközpont Timisoara- temesvári megyei hivatalja értesítést kapott a rend- őrségtől, hogy a zsidók tartózkodjanak a nyilvános helyiségek látogatásától és főleg a tömeges megje- lenéstől. Ennek következtében kávéházakban és cuk- rászdákban tényleg nem jelennek meg a zsidók.

— Anyakönyvi hírek. A Timisoara-temesvári anyakönyvi hivatalban a következő bejegyzések tör- téntek: Születést: Vanci Nicolae vasuti munkás leá- nya Silvia. Házasságot kötöttek: Schwartz Tibor sza- bósegéd és Barton Katalin, Belde Petru földműves és Valkó Tirla Barbara, Gregor Mihály hentessegéd és Valkó Margit, Lazar Lazar kereskedő és Jurca Minerva, Mátyási Sándor szabósegéd és Horváth Borbála, Alb Florian rendőr és Balas Anna, Bidó Mihály faszob- rász és Németh Mária, Draghici Matei nyugdíjas és Weifert Hermina. Meghaltak: Özevgy Dragan Joanné Atanasieviciu Virginia 88 éves, Giurgescu Mária 16 éves.

— Ruhabemutató miatt 23 aradi zsidót ítélték el. Ismeretes, hogy az aradi törvényszék na- ponton több zsidót ítélt el a ruhabemutató miatt, köte- lenség be nem tartása miatt. Ujabbán ismét 23 aradi zsidó nőt és férfit büntettek személyenként öt évi fogházzal és százezer—százezer lei pénzbírság- gal.

— Meghalt gyermeke utáni bánatában. Megirtuk, hogy az aradi csálai erdő közelében két játszodozó- fiucska négy gránátot talált kettő felrobbant és meg- ölte Jurca Nicolae 12 éves gyermekét, a másik fiucs- kát pedig súlyosan megbesibette. Az áldozat: édes- anyja, Jurca Tódorné Aradra érkezett, hogy fiacs- kája temetésén résztvegyen, de amikor a szerencsét- lenül járt gyermek iratáival a rendőrségre akart- menni, a rendőrség Horia-utca felőli kapuja alatt- hirtelen összeesett és az előhívott orvos már csak- a hajtát állapíthatta meg.

Mozi

Vasárnap és hétfőn Aradon a mozik műsora a következő: Aro: A cirenaikai hadjárat és a maláj- kalózok. Corso: Napsugár az éjszakában (olasz- film). Forum: Luna asszony (német film). Uránia: Szerlem fagypontnál (francia film).

Vasárnap és hétfőn Timisoara-Temesvárt a mozik műsora a következő: Apollo: A maláj kaló- zok. Capitol: A glenarvoni róka. Thalia: Favetti Anna. Corso: A torreador szerelme. Fratelia: A rendőri rádió közli. Roxy-mozi: Hare a felszabadu- lásért (csak vasárnap).

A timisoarai városi mozik műsora Előadások kezdete 3, 5, 7, 9 órakor. Vasár- és Ünnepeken d. e. 11 órakor is

<p>CAPITOL</p> <p>A glenarvoni róka</p> <p>Olga Tschachova, Karl Ludwig Diehl és Ferdinand Marian a főszerepekben</p>	<p>THALIA</p> <p>Nagyfeszültségű filmdráma</p> <p>Favetti Anna</p> <p>Főszerepben Brigitte Horney és Mathias Wiemann</p>	<p>APOLLO</p> <p>Szenzációs kalandorfilm!</p> <p>A maláj kalózok</p> <p>Főszerepben: Clara Calamai és Massimo Girotti</p>
---	--	---

SZELLEM

VIRÁGBABORULT FÁK

Megjött visz utja a legszegényebb embernek is ebben a hónapban. Az ezerszínű május minden nap új, tündéri ruhába öltöztet, Hétről-hétre új színruhát adnak a fáknek új arcúkat s öbresztenek a szivben új hangulatot. A barackfák rózsás-sárga színe után a meggyfák fehér bejéje következett, az almáfák mint pirosarcu, fehér fátyolos menyasszonyok vonultak el s aztán jöttek a lila orgonák és fehér-álom akácok. Mire elmúlik a május, — elmulik a virág is és átsuhan az első bánatos érzés — elmulik a tavasz is. Van úgy, hogy az ember szeretné a kálapját levenni egy virágzó fa előtt. Valami imádságféle érzés támad a szivben az élet Úra felé. Pedig a természet még nagyobb szépségeket is rejteget az ember számára, akiknek egyedül adatott meg, hogy elmerüljön titkjaiba és érte azokat. Amint mélyebbre hatol az emberi szellem a természet megismerésében, elérkezik egy ponthoz, ahol eláll a lélegzete, mert a természeti jelenségek mögött egy lehetetlenség megéri a Teremtőt, akit mégsem leplezhet le; meglátja, de nem ismerheti meg csupán a természetből. Kérdezd a vegyész, aki alkotó elemeire bontja az anyagot s míg gőcsöve és lombikja fölé hajol, egyszer csak a képletek mögött elősugárzik a lét Ura, aki a szer-

ves és szeretlen világot összeköti s akit nem mer nevének nevezni. Nézd az orvost, amint a legesodálatosabb műremeket, az emberi testet tanulmányozza s annak törvényszerűségeit megállapítja: amikor az élet eredetéhez ér, meghajlja fejét és bevalja, hogy ez titok, nem adta kezünkbe a Teremtő. Kérdezd a csillagászt, aki megszámlálja és osztályozza a csillagokat, mint az ékszerész a drágaköveket. Minél jobban rágja lez a csillagos égnek, az a végtelenség s a benne döbbenetesen érvényesülő törvényszerűség alázatára kényszeríti. Bár azt hitte, hogy őt a csillagok érdeklik — be kell vallania, csak azért kutatja az égi testek utját, hogy eljehesse azt a kezet, mely a csillagok járását igazgatja. Mindenütt megérezzük ezt a kezet, a május őseréjének is kibontóját, de a természetből magából az Istent meg nem ismerhetjük, mert az csak a — műve. Isten abban a könyvben szólal meg, mely manapság oly mostoha sorsra jutott sok helyen: a Szentírásban. Pedig ha valankor, úgy ma, ez is a mi szellemi életünk forrása, éltetője, erősítője. Tanácsadónk, vigasztalónk, utmutatónk...

SZABÓ IMRE

— A májnat ismerem és szeretem. Remek gyümölcs. A medve is szereti — emlékezett hirtelen gyermekkoros olvasmányaira. Tnárosan jelentette ki ne higgye őreg, hogy éppen annyira járatlan a havasi világban. Azt mondják, előfordult, hogy a bokor egyik oldalán pásztor, a másikon a medve szedegette a májnat.

— Lehet. Ez attól függ, milyen kedvibe van a medve. Mert ha házsártos, biza odakap a másik kontyához. Csak a mult héten vót, hogy egy békési pakulárnak lehuzott fejről a bőrt.

— Megskalpolta — borzongott a skótnadrágos.

— Nem tudom, hogy csinálta, csak annyit tudok, hogy a pakulárt bevívte a kórházba. Veszélyes ám kálni itt a rengetegben. Tavaly hallám, hogy egy ur tévedt a Hegymáson, azon a kerekfejtű hegyen, ott szel be velünk. Valami barlangban hozta ki az éccakát. Látrájáitak, merő ősz ember vót. Fehér lett a haja...

Csattanó dördülés vágott a szavába.

— Messze van az az esztana? — kérdezte a városi ur, inkább az ajkával és a szemével, mert közben sorát kellett fegyelmeznie.

— Még megkerüljük ezt az odat, aztán mire rájépünk az ösvényre. En ugyan már itt lekanyarodunk. Ahajt, a veres olással szemben erdőrt irtanak komám vadnak ott, náluk meghuzódhatnak.

A másiknak megállt a szivverése is.

— Ne hagyjon el, bácsikám, az Isten megfizeti.

— Jó, jo, szén emberek vagyunk — dörmögött az öreg. — Csak az a fenéség, hogy kárban maradok, nekem nagy kerülő az esztana. Estére lenn akarok lenni a tónál, hogy eladjam ezt a kokozját.

— Megveszem!

— Az más — derült fel a székely képe.

— Hogy adja?

— Szóztóven — mondotta szeliden az öreg.

— Drága gyümölcs — nyelte le dühét a városi.

— Meghíszom — hejleszt ártatlanul a másik.

Megálltak egy fa alatt, amíg a skótnadrágos ki nem molta a pénzt. Kellett már az ágak védelme, mert köcsöppek kezdtek kopogni a városi ur esőkabátján. Az öreg etette a pénzt s a kokozját beöntötte a társának a lán lógó táskába.

— Így na — szolt elégedetten amikor megszabta a tehertől. Nálam a pénz, magánál az áru. Ilyen a bejetes üzlet.

Azután már ő is szaporábban szedegette jábait.

Égész turma kutya rontott nekik az esztenánál. Bundájuk kutyaszagot szagolt az éjen, hatalmas, bátor állatok. Megállt az ösvényben és rájuk viasoritotta éktelen fogát. Csak állt egy helyben és hörgött: innen egy taposni se tovább! A kisebbek körüljötték cikáltak inyángató szavakkal.

Meg kellett állniuk.

— Magának szót ez a dárídó — szolt restelkedve a székely. — Ha egyedül jövök, még a kezemet is megnyújtom. A nadrágja hergelt őket. Emmá így van. Az urinál a kutya a szegént, a szegény ember kutya a szegény ember meg.

Abba hagyta a böjcselkedést és kiabálni kezdett:

— János! János!

— Tagbaszakadt, tüszös alak lépett ki az esztana ajtaján.

— Bundás, jöszte ide! — rivalt rá a nagy veres városi amely lombán engedelmkedett a parancsra de nem fordult meg, úgy hátrált lépérsől-lépésre, mire a vállatok szcktak, amikor rájuknál nagyobb erdei tölöm közledek fejéjük.

— Ez János, a bács. Jó emberem — informálta a székely.

— Adjon Isten — köszönt és parolázott, amikor elértek az esztana ajtajához.

— Adjon Isten — fogadt a bács s betessékelte a fenyegetendőkötött rött kunyhóba.

S a vihar mintha csak erre várt volna. Tomboló dörög esett neki a tisztást szegélyező fenyőerdőnek. Tén-

Kakassy Endre (Braşov-Brassó)

HAVASI VIHAR

A skótnadrágos ur addig fényképezett a Likas tetején, amíg elfeketedett felette az ég.

Ronavást jöttek a felhőgörgetegek a balánbányai verestorku hegyek felől. Zöldesszéli, sötét tömbök, iszonyú súlyos tömegekben. A vihar nekivágta őket a fejtűs fákat behuzó Lóhavas déji oldalának. Mire a megfélemlítetttség lázában azt várta volna az emberi logika, hogy most siketítő zajjal darabokra hullanak szét. De nem! Csak egy kicsit széjjelterültek az ütközéstől s úgy hengergöztek át a gerincen s zudultak le völgybe, tovább a Gyíjkos medencéje felé, ahol egy vékony sávon még békesen tüzött alá a nap.

Ritkasép látvány, de nem városi embernek való, aki most először bámulja ilyen közvetlen közélről a természet erőmutatványait. Szentmiklós fölött már villámok cikáznak, csattanásuk elnyújtott morajlásba vész. Látnivaló, hogy erre tart a fellegeket kilökö fergeteg; közeledik, mint egy terjeszkedő haragos tenger. A kockanadrágos ur rátdtan nyul hát táskájába az esőkabátért, aztán micisapkát húz a fejébe s menne, de merre?

Már-már a fejebubján éri a villám szélét s a nagy izgalomban képtelen tájékozódni. Szaporán forog maga körül, mint a szénretett gyík s kétségbeesetten hallgatózni kezd.

Öreg székely bukkan elé egy borókabozót mögött. Karján kosarat hímball, mely félig tele piros kokozzával. Elnyújt fekete kaput van rajta, térdén foszjadozik a harsánya. Kalapja csurgóra túrve s bánatosan hull a füljére kétoldalt, mintha keserülápból készült volna. Nyugodtan, tempós léptekkel erégl a völgy felé.

De megaj a városi ur hallozására. Deres bajusza körül hamiskás mosoly bujkál, úgy veszi szemügyre kalapja árnyékából a tehetetlent.

— Adjon Isten! — köszön. — Nagy idő jó — teszi hozzá. — Tessen sietni, mert mingyárt nyakunkba hull az árdás.

A kockanadrágos hozzásiet, mintha puskából lötték volna ki.

— Mernék én, kedves bátyám, csak tudnám, hogy merre. Most először vagyok a Likason, nem ismerem a járást. Hátul jöttem fel a Kupás paták medriben. Arra híába megyek, ott aligha találak fedelet.

— Ammá igaz — bólint az öreg. — Akkor hát menyenyünk, ahajt nem messze van egy esztana, ott megbuhatik. Majd utba állitom.

A skótnadrágos indulna is örömet s fűgén, mert a vilámok tüzes dárdái már a Lóhavast döfködk, de a székely fékez.

— No, nem olyan sebesen. Tán nem céloz meg éppen münköt az Isten. Van elég hely, hová vesse a menkövet.

Rozsdás pléndobozt halász ki kaputja zsebéből. Fekete kapudohány van benne s apró szelletek vágott újságpapír. Nekiját, hogy cigarettát sodorjon.

— A második szivarom ez ma — jegyzi meg, anélkül, hogy elvonná tekintetét a körülményes művelettől. — A suj enné meg a drága gyufáját. Parázsnál gyújtottam meg az elsőt, otthon, most ez a szokás, de má itt fenn nem akadt tüzes ember. Két küsaszsonnyal tájálkoztam csak a déjelőt. De azoknál se volt gyufa.

— Tessék — kattintotta el öngyújtóját a kockanadrágos, de enyomban hátrahökölt, mihelyt sekapott a tűz a sercege lobbanó cigarettába.

— Hát nincs párfenszaga — kapta el a székely fürge szeme a mozdulatot. Nagyot élvezetesen szivott, még a szemét is lehunyta hozzá. — De nekem jó — engedte ki a füstöt orrán-száján. — Hásze igaz, cseppet gürüzdöji a tokot, de legalább éri az embér, hogy füst menyen belé.

Végtelen elnézéssel vizsgálta hasas cigarettáját s magyarázólag hozzátette:

— Drága a szivarpapiros es. Lám, mi kéccer élvezük az újságot. Eccc, amikor alovassuk, máccor, mikor ejszijuuk.

— Na mennyünk! — indított.

Részut haladtak lefelé a füves, csuszós oldalon.

— Miből él, kedves bátyám? — érdekjódott a városi ur odaadó udvariassággal, míg félszemmel a kormos hasu felhők veszes terjengését figyelte.

— Miből? A hegyekből. A havasból. Ebből né, amit itt lát. Fuváros valék, de annak már vége. Jól ment, szépecskén kerestem. De milyen az embér? Furt többet akar. Bankból vettem fel, már három szekerrel szállítottam a fát egy szemmiklós gyárba, osztán megállt minden. Vége lett az eszportnak s bank elbucszatott kabaláimtól. Így maradtam, mint az újjam. Mások es, nemcsak én. Mi maradt? Nyáron kokozja, télen napszám. Favágás ez az.

Sohajtott s kalapját lejjebb huzta homlokába.

— Hm, hm — hümmögött részvételt a kockanadrágos. — Sajnálom magát, bácsikám. Sovány kenyér ez.

— Soványka biza. Csak epeeg annyi, hogy kenyér. Libazsir már nem jut reá. Lássa — mutatott kosarára — ennyit szedtem ma. Már kokozja sinuc úgy, mint előbb. Réa járnak a pásztorok a Láposról. Pedeg micoda istenajdotta fénom gyümölcs ez.

— Nem ismerem. Hogyan eszik?

— Isszák, kérem. Isszák. Olyan pájinka lesz belőle, hogy a ravatalon is fejtül tőle az embér.

— Még sohasem hallottam róla.

— Nagy hiba. Próbálja meg eccer.

A kockanadrágos azonban hirtelen másra terelte a szót.

CORSO (KAPAD) Tel. 23-64

Egyedüli mozgó nyitott tetővel Előadások 3, 5, 7 30 és 9 30-kor

A szezon legragyogóbb alkotása. Az olasz filmgártás remekműve. Egy film, mely gyönyörűséges remegéssel és örömmel tölti el a szívet és lelket. E film minden érző szívrrel és lélekkel bíró ember filmje

Napsugár az éjszakában (Éjtéli keringő)

FOSCO GIACCHETTI, ALIDA VALLI, CLARA CALAMAI

a főszerepben. a Milánói Scala teljes zenekarának közreműködésével. Legújabb egyesített heti hirdető

Csütörtök, szombaton 3 órakor és vasárnap délután fél 12-kor maíné 30 leles helyekkel

ÉLETÜNK

... tébolyult indulatossággal. Még a füstjál is a földalaplut fejében.

A bács behuzta maga után az ajtót, aztán leült a nyitott tüzej mellé, háttal a kormos gerendáznak s folyó félszagait s dörnyölés rázza meg a tetőt, a tűz felett, azt kargatta egy hosszonyeju fakánállal.

— Sajtot csinálsz? — érdeklődött az öreg.

— Azt.
Nyomasztó homály iltte meg a kunyhót, csupán a füstök között szűrődött be kevés világosság. S egyre sötétebb lett, mert egyre lejjebb ereszkedett a viharos felteleg. Olykor villám zöldesfehér fénye jövelt be a rönkök szögén s dörnyölés rázza meg a tetőt, a tűz felett, azt kargatta egy hosszonyeju fakánállal.

Meleg jubbuz csavargatta kockanadrágos orrát. Fapriccs kezdődött az ajtónál, nekiszorult a esztendő ajának. Felette sajtok érték a hoszu deszkapolcon.

A bács némán kavargatta az üstöt. Naptól és esőtől szegett bőr feszült csontos arcára s bronzszerűen fényt adott ha a felesapódó láng megvilágította. Szája kemény, duru vonalban csukódott az erős áll fölött, de tekintélytelény borongás szelidítette. Zsírba avatott ing volt rajta, melyet a derekán széles bőrtüsző fogott össze. Pipa és kés nyeje állt ki a tüszőből. Rézszegekkel kivert pokort viselt és lábhozfeszülő fehér vászonnadrágot. Kos, zsírréteg éktejenítette azt is.

Am a fejét nézve, mintha megtisztult volna minden a. Mert hosszúra növesztett haj verdeste tarkóját. An volt, mint egy idősebb Krisztus. Még a szakállt könnyen odaragasztotta a szem, mivelhogy soknapos posta verte ki az állat.

Néhá pillantást vetett a prices felé, melyről a kockanadrágos s a székely lógatta a lábát. De aztán ismét meledyett az üstbe.

A nagy belső csendben vizsgálgatták egymást kölönösen s tapasztozták fölülte a külső zenebonához, mely esekben paskolta a fedelt, nykorgatta és eresztéke. Ma idáig hallású döngő suppanással terítette le a gyenté dereku fákat.

Később a bács jemelte az üstöt és tartalmát csebreccformájú, zsákszövettel bélelt edénybe öntötte. Prés s a cseberre szerelve, forgatni kezdte fagyantuját. Alul, lyukon át, fategnőbe ömlött a kiszorított savó.

Mikor készen volt veje, a sajtot kiemelte a cseberből s helyezte a polcra, a többi mellé.

Az eresz alá húzóó kutyanépség minden mozdulattal tisztában volt. Már a cserépbás előtt tüjekedtek, mikor kinyitotta az ajtót, hogy vacsora fejében megrakta őket a fategnőben meggyült savóval. Marakodtak, esteletke is, hogy vitték el a kaljibát.

Ajkonyodott s a vihar dühe is engedett, De még tart az eső. Ekkor tértek meg a juhok három mogorva szasz örsége alatt. Az esztendőt őrző kutyák barátságos ünnöklással üdvözölték csuromvizes társaikat. Két pászgyerek, aki a juhokkal jött, elmondotta, hogy alig tud felvergődni a Likas patak medrében. Minden paljót odord az ár. Szikla és ránk — torlaszokon kellett keztyüpbukdászolnók, Vajóságos istencsapása, ami kárt apatak tett az ösvényben.

— Hát most már reggelig se ide, se innen el — mondta a bács.

Kiment, hogy a kaljibához ragasztott fészkerben elrejeze a juhok s a pásztorgyerekek éjszakai nyugalmat. Balab fenyőgallyal tért vissza. Ledobta a prices végire. An édes ordát s fekete buzakenyeret emelt le a polcra. A vendége fejé nyujtotta, aki nagyon érdekesekek rakta a helyzetet, különösen, mivel használhatta, most eső izben, a városi vasúzetben vásárolt, rettentő furfangos vadászbecskáját. Utána a székelyt kínálta meg a les, majd ő maga is szeletelt.

— Ez az ur eltévedt a Likason — intett az öreg a kockanadrágos felé.

— Gondótam.

Több szó nem is esett a vacsora alatt, mert szebb s, ha a fajatot bölcs gondolat zsirozza, mintha üres deled hergel a nyeldekiben.

A székely harisnyájához fente bicskáját, komolyan, tartartatosan, majd ésszekattintotta és a zsebébe csuszotta. Szusszan néhányat elégedetten, miközben előszedte a zsebdás pléhdobozát.

— Rágyuje, János?

A bács megtönte pipáját, parázs után nyult s füstögni kezdett elmélyvedt pófékeléssel.

A tüzhelyen már csak a parázsak világítottak. Az reg is odatepedett a bács mellé, forgatta ujjai között domtajan cigarettáját s bámulta a tüzet, mintha jövőszöni akart volna belőle.

— Valahol jégeső vót — nyomkodta meg a bács helykujjával pipája parázsát. — Idáig jött a szaga.

— Drágább lesz a kenyér — sóhajtott a székely.

— A te buzádát nem veri el.

— Hát azt nem. De a tiedet, asse.

— Lesz vajjanogy.

— Münköt már sok szél megfutt. S itt vagyunk.

— Együtt katonáskodánk — fordult a székely a prices felé, a skótnadrágoshoz. — Boszniában szög-lituk a császárt. En innenfelől, ő Gyimesből, mert csángófajta. Ésszekerültünk. Mintha ma es játnám, hogy ágáltunk abba a két mündirba. Szilaj legények vótunk. Igaz-e? Mosolyra futott a bács kemény szája.

— Rég vót.

— Eltött.

A városi megértően bóogatott. Eljezte a helyzetet. Az édes orda barátságos ize s a békés környezet kelicemessé dajkálta közérzetét. Arra gondolt, milyen babérokat arathat, ha otthon a klubban elmeséli havasi kalandját, persze némi heroikus szinezéssel. Tászkája után nyugtát s kis konykos üveget vett ki. Leccsavarta alumínium kupakját, töltött belé, egyszer a báln-k, aztán a székelynek.

— Igyának az egészségemre.

— A magára s a mienkre es — jegyezte meg a székely.

Ittak s nézték egymást.

— Főnom dolog — köszörülte torkát a székely.

— Városi tial — hagyta rá a bács. — Héj a város, a város, jó annak, aki ott él.

— Ott se fonják kolbászból a kerítést — tette el üvegét a városi.

— Szentigaz — szólt a székely — mer akkor nem lehetne kutyát tartani falun. Mind bécsődülne a városban. Nevettek rajta.

De a kockanadrágos már benne volt a nagylekűségben s szavának mintegy cefojatául, cigarettatárcát rándott ki farszéből. Önkéntelen mozdulat volt, abban a pillanatban meg is bánta. Átvillant az agyán, hogy Isten és csendőrhátamögötti havásban nem igen tanácsos hivalkodni holmi drága tárcákkal. Az övé pedig sokatérő, finommivű hoimi Aranycsikok vannak benne s három briliánskő ragyog a monogram fölött. Különösen alkalmas előkező ismerősök kápráztatására s végeredményben erre is szorgál, mert ő maga nem dohánysz ember, de élvezetet talál benne, ha felpattinthatja a megkínált egyén orra ajatt... Fudri könnyelműség, vissza azonban már nem dughatja.

Kattán a tárca fedele, a drágakövek sziporkáznak egyet a zsarátnok fényében, ugy nyujtja feléjük.

— Tessék, vegyenek.

Bütykös ujjak nyulnak a cigaretták glédája felé, míg a szemek a drága jószágra tapadnak. Mérik, becslük. De szólni egyik sem szól. Valami meglegyinti agyukat, mint-ha csufolódó vendég toppant volna be, hogy szemükre háryja ezt a kormos, szegénységet.

Némán gyujtanak rá. S szájjakkal, orrukkal nyelik a városi dohány ingerkedő illatát.

— Igy fogják el Rádúj Marcit es — törte meg végre a csendet a bács. — Török dohánnyal.

— Kij volt az a Rádúj Marci? — érdeklődött a városi.

— Hát kérem, annak szíványbandája vót a régi időben. A Békáson tul tanyázott, Módovában, a hegyek között. Evekig üldözték a pandurok, Törődött is vejük! Csak bérontott Szemiklóstra s vitte a jó drága árut az örmény botosoktól. Pézi is, aranyban, ezüstben, mer az örmények mindig módosok vótak. A Damuk fejl ereszkedett befelé, es k a vadak tutták az utját s ő. Nem es fogták el, csak amikor szeretőt szerzett. Ez küdött neki ótató orrossággal megkevert török dohányt. Két nap, két éccak, ajutt tőle, így fogtál el. A szegedi kaszabörtönben ébredt fel.

— Mongyák — kapcsolódott a székely a történetbe — hogy az esszeszedett kincset ide hordta a Likásra. A likba, ami a tetőn van.

— Láttam azt a nyilást — mondotta a városi ur. — Megmagyarázhatatlan jelenség. Nem jehet vulkánikus eredetű, mert az egész vonulat csupa mészke. Talán az eső vajúta ki. A vita még nem dől el.

— Hát itt rejté el temérdek aranyát-ezüstjét.

A bács folytatta:

— Sokan kirkáztak a kincs után. En es megpróbáltam ecer. Esszeálltam a láposi pekulárokkal. Azok kötelet kötönek a derekamra, leengedének a likba, jó méjre, hogy már a napot se látam. Szurokfaklya világánál dőgoztam. De ugy húztak fel, ahogy béengedének. Pedig dőgoztam. De ugy húztak fel, ahogy béengedének. Pedig bényultam minden likba. Hiába. Merő vizes szikla az egész

Vaj kvette már valaki, vaj bé se tette Rádúj Marci.

— Azt es beszélük — szólt a székely — hogy a liknak az Oltán van közösködése. Ecer az öregek béengedtek vót egy meggedzett rucát s harmadnap az Oltban találák meg Szereda körül.

— Semmit nem lelék benne — tért vissza a bács kincskeres kalandjához. — Bántam is erőst, mer éppég jól fogott vóna. Akkoriban vót az a szemiklósi dolog. Tám emlékszel reá?

— Hire vót annak...

— Halljuk, halljuk — hangzott a biztatás a prices felől.

— Jó husz esztendeje annak — nézett maga elé a bács. — Vaj még több es. a Nagy táncot rendeztek vót Mojzeséknél a csürbe. Fénzem es vót, kedvem es, mer már olyan jegybeformán állottam Csergő Amálival... Azóta meghót, Isten nyugosztálja. Ittunk s táncoltunk. Ecer csak bejélmöt Amáliér Kémenes Pista. Bicskit ránt. Barátai es nekem jönnek, vaj három süldő legény. Utók, de ők szoritának nagyba. Fogok egy szódás éveget s leverem véle a jémpát. Szaladt is mindenki, amerre látott. Keljett, mer ugy égett a csür, mint a gyertya. Jó másnap a havasba Korbuj ur, a gazdám. Mit csináltál, János fiam? Mojzes százötven pengőt követel. Mondom, hogy vót. Mindegy, mongya Korbuj ur, fizetni kell, mer Mojzes a csendérek kezire ad. Már ki es fizettem, hogy bajod ne legyen. Csakhogy te evvel a pézel nálam adósságba marcc. Evvel vissza es ment. Hát most mitévő legyek? Még vót nálam vaj tizennyolc forint, üzenek Amálnak, hogy készüljön, a szert, mennyünk át Módovába, mer én itt nem maradok rabságban Korbuj urnál, majd megfizeti az Isten az adósságot, ejeget dőgoztam neki. Szedem is retyerutyámot, hát csak béállit két csendér. Korbuj ur szavával jövünk, hallottuk, szokni akarsz. Meg ne tedd, met vasban hozunk vissza. Tömlecben rohadsz el a százötven pengőre. Kitől tutyák? — kérdem. Kitől? — kacag az egyik csendér — hát kedves szeretődött, Csergő Amáltól, ő járt fenn Korbuj urnál. Akkor maradok — nyugtattam meg a csendérek s még zsendőjét is attam nekik, hogy mutassam jó hajlandóságomat. Így vót. Apgyunk egyet reá.

Felállott. A fenyőgallyakat szétrakosgatta a prices, derekájnak. Aztán pokrócot húzott ki a prices alól s miközben uri vendége végignyult a fekhelyen, magára subát kanyrintott, ugy iltt vissza ismét régi helyére.

Kinn aludtak már a hegyek, megbujva az éjszaka fekete szárnya alatt.

Nemsokára a hold is kidugta jóindulatu kamaszképet s ezüsttel fröcsköjte tele az égi szárny fehértollait, nyilván hogy szebbé tegye a havasok álmát.

Au benn a három fáradt szempár még erre sem tudott lecsukódni.

Az ajtó repedésén fénycsik szivárgott be és futott végig varázsvonalként a prices mellett, amilyen a városi ur forgozódot.

Egyszer csak koppant valami a földön. A tárca hullott ki a nyutalanul mozgolódó ur zsebéből. A földre, es összetakolt prices valamelyik hasadékan át. Az aranyból es ezüsből kapajpált, drágakövekkel ékesített tárca. Éppen arra a helyre, ahová a hold sütött be.

Szórták fényüket a briliánsok, mindenfelé, abbá a zugba is, ahol két nyomorult, megtaposott, jöfélé ilatokeg ajtó szagolt, jöfélé izeket alig izlept ember gubbasztott.

Egyszerre mocsan meg a két fekete halmaz. Iszonyu vágyakkal való iszonyu küzdelem van a két testnek ebben a rezzenésében. A halál es az elkarhozás, az élet es az üdvösség.

A városi ur dermedten figyel.

Kapcsolás haljszik, a kilincs körül, nyilik az ajtó és a vezérkuvasz suhan se rajta, a rótszörü Bundás, puhán, nesztelenül. Egyenesen a bácsnak tart, lábához telededik.

Elébe rakja szemének hűségét, testének mejeget, mindent, amit csak adhat. De hirtelen megérez valamit, mert fejt, a prices felé fordítja és vészesen morog, mintha baj fenyegetné gazdáját amonnan.

— Nyughass, Bundás, nyughass — dörmög a bács s mélyet sóhaj hozzá. Látja, amint kéz nyulik le a pricesból, megmarkolja a tárcát és eltünteti a takaró ajatt.

Már csak a hold szelid fénye világol azon a helyen. A megbékélés örök ezüstje.

A kutya is megnyugszik.

— Algyunk, Mihály! — szójt át halgan a bács társához.

— Algyunk.

S az anyéig tagas szárnyai alatt elpihennek ők is, miként a vihar megkínzottjai, a hegyek.

ARCO-mozsi Arad

Ma és mindennap a

Malakkai kalózok és a Cirenaikai hadjárata

SZÖVETKEZETI ÉLETT

SZÖVETKEZETI JÖVENDŐ

írta: HALLER ISTVAN gróf, a Hangya-szövetség elnöke

Tartsunk szemlét egy pillanatra az országok szövetségi élete felett.

A világ legfejlettebb szövetségi életével Dániában, Hollandiában, Finnországban és Bulgáriában találkozunk és ne feledkezzünk meg a Távojeletről — Japánról sem.

Országok, amelyek kivétel nélkül a nyugodt, biztos fejlődés útján vannak!

Véletlen ez?

Határozottan nem. Azért nem, mert a nyugodt, biztos fejlődéshez erőszaktól mentes, ösztönző erők kell, — másrészt ennek az erőnek természetes útja kell engedni.

Az ösztönző erők, maga a szövetségi energia, az összefogás, a cselekedni akarás, a haladás — amely erőnek, utat enged az a körülmény, hogy ez a haladás nem akarja a társadalmi rendet megbontani, sőt helyet ad kebelében a társadalmi rend minden osztályának, — nem támadja a magán tulajdon, sőt jobb helyzetet teremt a kis erők összefogásával, — nem támadja a nagyipart, nagykereskedőt, — hanem csak jogosan védi a nagyközönség érdekeit azok tulajdonságai ellen.

Nem véletlen az, hogy a szövetségi élet felett országok népe az egészséges fejlődés útját járják, elmentállób-

ak. Nem véletlen, hogy az ilyen népet elkerüli a szélsőség, a forradalom.

Epp ezért a szövetségekre óriási jövő vár az új Európa felépítésében. A régi világháború után a kapzsiság és erőszak, az egyéni munkát, az újjáépítés munkáját háború után a vállvetett munkát, az újjáépítés munkáját várja Európa népe, amikor majd a szélsőségek letompulnak és helyüket a kiegyensúlyozott, kipróbált erők veszik át!

Ma még kicsiny a Szövetségek tábora a legtöbb országban, de mondhatni napról-napra nő és erősödik és ez az erősödés minden népek és minden országnak csak javára lehet. Ez az erősödés közelebb fogja hozni minden népek minden egyes fiát és öszzé fogja hozni a nemzeteket, mert a szövetségek a gyűlölet helyett a szeretetet, a vallástalanság helyett az erkölcsös építőmunkát tiizte zászlajára!

Ma még kicsiny a szövetségek tábora, de kötelességünk egy új szövetségi tábor elnevelni fiataljainból, akiknek mi kell előkészítsük az igazi szövetségi jövőt!

A Timisoara - temesvári Hangya szövetség üzletnyitása

A nemrégiben alakult Timisoara-temesvári Hangya fogyasztási szövetséget igazgatósága alapos és megfontolt előkészítő munka után, amelyben a Hangya központ vezetősége is résztvett, június 1-én, hétfőn megnyitja első számú fűszer-, csemege- és élelmiszerüzletét. Az üzlet a gyárvárosi Traian tér 8 szám alatt levő Nenadovits-ház sarokhelyiségében nyer elhelyezést.

Az eredményes szövetségi munkának eme újabb bizonyítéka a további üzletnyitások révén, — amelyek érdekében különben a vezetőség városrész befizető helyeket létesített — kétségkívül hamarosan lehetővé teszi majd a tervbe vett erzsébetvárosi és jászsevárosi fióközletek megnyitását is.

Városrészi befizetési helyek a Hangya és Corvin szövetség tagjai részére

A Timisoara-temesvári Hangya fogyasztási és Corvin hitelszövetséget igazgatósága megegyezett, hogy a mindkét szövetségetnél eddig is nagy lelkesedéssel folyó üzletnyitások, valamint a Corvinnál a heti befizetések megkönnyítésére a város minden részében közös befizetési helyeket létesít. A befizetési helyeken vasárnap délelőtt 10 és 12 óra között lehet eszközölni jegyzéseket, a jegyzett üzlet részleteinek törlesztését, illetve hitelszövetkezet heti befizetéseket.

AZ ÜZLETRÉS

Ugy leszünk tagja egy szövetségetnek, hogy üzlet részt jegyzünk és arra a szövetséget alapszabályában előírt bevételeket teljesítjük. Az üzletre vonatkozóan a különböző célu szövetségek alapszabálya különböző előírásokat tartalmaz, viszont a szövetségi törvény rendelkezéseinek mindenféle szövetségi üzletre érvényesnek meg kell felelni. A szövetségek számára a törvény lényeges kedvezményeket biztosít az egyéni vagy társas cégekkel szemben. Legfontosabb kedvezménye a törvénynek az, hogy a szövetségek és tagjai között minden pénzügyi művelet békés és adómentes. A törvény csak azt tekinti a szövetséget tagjának, aki üzletre jegyzett és azt előírás szerint fizeti. Hogy egyéni vagy társas cégek a szövetségi formát burkoltan ne használhassák fel a törvény kedvezményeinek elnyerésére, a törvény úgy intézkedik, hogy egy tagnak legfeljebb száz üzletre lehet viszont a száz üzletre is csak egy szavazatra jogosít a közgyűlésen. Így a szegényebb tagok ugyanugy beleszólhatnak a szövetséget vezetésébe, mint a jómódúak. Ez kizárja a szövetségeteknél azt, ami részvénytársaságoknál gyakori, hogy néhány tag magához ragadja a vezetést, kizárva abból a kevésbé tehetőseket.

1. Hitelszövetségeink célja tagjaikat takarékosra nevelni és szükség esetén pénzkölcsönökkel kisegíteni. Ilyen szövetségeit Timisoara-Temesvárott a „Corvin”. A takarékos megkönnyítésére és elősegítésére a jegyzett üzletresek befizetése olyan részletekben történik, ahogyan a tagok jövedelmüket kézhez kapják, hetenként, havonta, negyedévenként, esetenként vagy előre egyszerre. Hitelszövetségeink legnagyobb súlyt a heti bér munkás és havi fizetés tisztviselő takarékoságának előmozdítására fordítják és ezért olyan befizető helyeket állítottak fel, ahol a tagok idővesztés nélkül eszközölhetik a rész fizetéseket. Hitelszövetségeink elfogadnak pénzt betéti könyvre is, hogy ezáltal tagjaik hitelgyűjtését nagyobb mértékben ki tudják elégíteni. A törvény kedvezményei és az a körülmény, hogy az igazgatóság az ügyeket fizetés nélkül intézi, lehetővé teszi, hogy a hitelszövetségetek betétre nagyobb kamattal fizessenek és a kölcsönt kedvezőbb feltételek mellett adhassák, mint a többi pénzintézet.

Sokszor felvetődik a kérdés, vajon pénzünket üzletresek alakjában vagy betétkönyvre helyezzük el? Igazi szövetségi ember olyan pénzt, amelyre

hosszabb ideig nincs szüksége, üzletresek alakjában fizeti be a szövetségetbe, egyszerre vagy részletekben. Csak azt a pénzt teszi be betétkönyvre, amelyet rövidebb időközökben használ. A szövetséget az üzletresek befizetett pénzt jobban fel tudja használni, miután a jegyzett üzletresek visszafizetését csak két év után lehet kérni, így ez a pénz két évre nyugodtan kiadható. A legtöbb kölcsönt kérő szintén egy-két év alatt fizeti vissza kölcsönét. A rövidebb időre felmondható betéteket a szövetséget csak rövidebb lejáratu kölcsönökre adhatja. Így az jobban segít közösségünk kölcsönre szoruló tagjain, aki pénzt üzletresekre fizeti be a szövetségetbe. Az üzletresek tulajonosa nem kerül akkor sem hátrányosabb helyzetbe a betéti könyv tulajdonosánál, ha hirtelen pénzre lenne szüksége, mert ha üzletresek rendszeresen fizette, bármikor kaphat kölcsönt a szövetségettől, még az üzletresek befizetett összegén felül is.

A hitelszövetségek teljes nyereségüket kifizetik osztalékként tagjaiknak a befizetett üzletresek arányában. Nem teljesen és késedelmesen befizetett üzletresek után nem jár osztalék.

2. Fogyasztási szövetségeink, amilyenek a „Hangya” szövetségek a jegyzett és befizetett üzletresek összegével, mint üzleti ökövel, tagjaik ellátására szolgáló árucikkeket szereznek be. Olcsón is jól beszerezni csak készpénzzel és nagyban lehet, ezért érdeke a tagoknak, hogy az üzletresek lehetőleg mindjárt a jegyzésnél egészen befizessék. Szegény tagoktól az igazgatóság részfizetést is elfogadhat. Fogyasztási szövetségek nyereségüket kétféle formában fizetik vissza tagjaiknak: részben a befizetett üzletresek arányában, mint osztalékat, részben az eszközölt vásárlások szerint, mint vásárlási visszatérítést. Ezért érdeke a tagoknak, hogy minél több üzletresek fizessenek be, szükségüket teljesen a szövetségetnél szerezzék be és minél több tagot toborozzanak a szövetséget számára, hogy ezáltal jól és olcsón vásárolhassanak a szövetségi boltban. A „Hangya” foglalkozhatik tagjai mezőgazdasági terményeinek közös értékesítésével is, mint értékesítő szövetséget. Ilyenkor az értékesítésre átvett termények napi áran felül értékesítési visszatérítést is ad a tagoknak.

3. Termelő szövetségek nemcsak a tagok terményeinek értékesítésével, hanem azok ipari feldolgozásával is foglalkoznak és így nemcsak az értékesítés, hanem a feldolgozás hasznát is visszajuttatják tagjaiknak. Ilyenek a tejszövetségek, és a Timisoara-temesvári „Vitamin” paprikamalom-szövetséget. Az üzletresek befizetett összeg ezeknél nemcsak üzleti forgó tőkének kell, hanem a szükséges gépi berendezés beszerzésére is. Ezeknek még fontosabb, hogy mindjárt kezdetben minél nagyobb összeg gyűljön össze, különben nincs kilátás eredményre. Az elért nyereség részben mint osztalék a befizetett üzletresek arányában, részben mint értékesítési visszatérítés, a beszolgáltatott termények értékéhez viszonyítva kerül vissza tagokhoz.

Minden családban legalább egy „HANGYA” üzletresek!

Egy üzletresek 1000 lei, részletekben is törleszthető, beiratás díj 50 lei. Üzletresek jegyzés naponta, vasárnapokon is d. e. 9—12 óráig.

„Furnica-Hangya” Fogyasztási Szövetséget Timisoara I., Bul Regina Maria 8

— A Szövetséget május 15-i száma husz oldalon jelent meg. A lap vezető cikke Népünk takarékoskására való nevelése címen utal a szövetségetek szerepére ezen a téren. Haller István gróf Helyes forgatási arany című cikkében az árakészség és a forgalom közötti arány kérdését vizsgálva hangsúlyozza, mennyire fontos a tagszövetségek új központi üzletresekjegyzése. Fekete György Imre, Zsigmond, a Hangya szövetséget volt alelnökének most, tekövetkezett hájáról ír megleghangu nekrológot. Az Üsien tes-újszentesi Hangya szövetséget alakuló közgyűlési be számolója és hivatalos közlemények teszik teljessé a fő lapot. A Kicsi Szövetségekben Pinter Iona, Szepesi Nándor és Horváth Jenő versei, Csernányi Veterány Viktor és Réti Flora elbeszélései, továbbá Albert Ferenc, Mojnár Károly, Soós Éva, Szőke János, Nagy János, Urbán József és Horosnyi Zoltán gimnáziumi tanulók írásai láttak napvilágot. Örvendetes jelenség címmel a Déli Hírlap Szövetségi Élet rovatáról is a Szövetséget és megállapítja, hogy a rovat megindítása bizonyítja, milyen kivételesen gazdasági jelentősége van népünk közösségi életében a szövetségi munkának.

— Az Erdélyi Gazda május 15-i számának vezető cikkét Edesanyánk címmel Kacsó Sándor írta. A cikk közli az EMGE tagok lelkeshangu leveleit, amelyben vala mennyien Száz Pál dr. további elnöksége mellett foglalnak állást. Teleki Árvéd Gazdasági levele, Tegyük könnyebb a kapálást, Kevés a borju, Néhány szó a keszkéről, Vásloljunk a fűmagkeveréket, Nyári védekezés a kalifornia pajzstetű ellen. A „rigópaló”, Műrajksztés című cikket találjuk a lapban. Zöldsgkerteseti és Falu asszony rovat mellett a Szellemi Életünkben Vita Zsigmond ír a magyar népies irodalom bujdosó utjáról. Gazdag hirovra egészíti ki a huszonnégy oldalas Erdélyi G-zdát.

„CORVIN” Hitelszövetséget befizetési és tagfelvételi helyei: Vasárnapokon d e 10—12 óra között

II. kerületben: Piața Traian-teren, Nenadovits házban, Gradiel-tra ik

III. kerületben: Kiefer, volt Novotny-vendéglő

IV. kerületben: Pebez, volt Potyen-vendéglő, Str. Bratianu 16

Hétköznapokon: Délelőtt 9—13 óra között a Magyar Házban levő irodahelyiségben

Naponta annyi érsz, amennyit érte teljes teszi

„Corvin” Hitelszövetséget felszólítja azon tagait akik üzletresek befizetéssel már hosszabb idő óta hátraleltek, vannak, hogy kötelezettségüknek június 1-ig felülten egyenként eleget, mert ellenkező esetben a tagok sorából törölni fogjuk.

Népedre: an vi é sz, amennyit érte teljes teszi!

GYERMEK VILÁG

BILLEGETŐ

Jár a barázdán
parányi lábán
billegető.
Ékéd nyomába,
rögök titkába
tekinget ő.

Ugrál mögötted,
röppen elébed
— kis szürke csösz,
Semmise fájna
csipogja szája —
ne jönne ősz!

Jár a barázdán,
parányi lábán
billegető.
Szürke ruhája,
paraszti álmu
rögszerető.

(Arpaeset)

Barázdák ezrét,
barnok erejét
megszentelem.
Fáradt igásra
és gyér kalásza
könnyem ejtem.

Béresed vagyok,
néked dolgozok
s nem kérek bért.
Ad a szent humusz
mit öröklön tursz
rovar-kenyért.

SÁRKÓZI GERŐ

FEKETE ZÁSZLÓ

A gyermekek vidáman játszottak a bérház udvarán. Egyszerre hirtelen csend lett. Laci és Klári is bejöttek. Feltűnően csöndesen, gyhogy édesanyja megkérdezte.

— Hát veletek mi történt?
— Kitűzték a fekete zászlót — mondta Laci és Klári hozzátette:
— Meghalt Gergely bácsi, az emeletről. Halottan a házban...

— Akkor illő is, hogy csendben legyetek — felelt anyuka. — Imádkozzatok a lelkiüdvéért.
Este édesanyjának ismét feltűnt, hogy a gyermekek nemcsak meghatottak és csendesek, de szomorúak is. Pedig az emeleti bácsit alig ismerték, nem hitte, hogy miatta busulnának. Esti imánál azonban hallottak a gyermekek.

— Anyus! — kezdte Klári és könnyes lett a szeme. — Ugy bánt valami...
— Engem is — dunnyogta Laci.
— Mondjátok el szépen anyukának és könnyebb lesz a szívetek.

— Gergely bácsi egyszer lekiabált és megkért engem, hogy menjek neki tejet hozni — kezdte Klári. — De én visszakiabáltam, hogy én csak a szüleimnek megyek a boltba, másnak nem. És most hogy a bácsi meghalt, úgy fáj, hogy amíg élt, egyszer tehettem volna szíveséget neki, és nem tettem.

— En még csunyább voltam — vallott Laci is. — Egyszer előttem leejtette a papírzacskót és szétgurultak az almák. És akkor hangosan kinevettem. Most már bocsánatot se kérhetek tője.

Édesanyja leült az ágyacskákhoz.
— Lássátok, kedveseim, az a fekete zászló, amit ma kitűzték, hogy emlékeztessen: „halott van a házban” — hogy hatott a szívetekre! Feltámadt a lelkiismeret szava és vádol azzal, amit a halott ellen vétettetek, vagy vele szemben elmulasztottatok. Szép, hogy gy bánjátok, ebből látom, hogy jó a szívetek. Imádkozzatok majd érte engesztelésül. De még mást is akarok mondani.

— Mit, anyuka?
— Gergely bácsit nem ismertétek, azt se tudjátok róla, milyen ember volt jó vagy rossz. Öreg volt és betegség vitte el, — hála Istennek, semmi részeteik a halálában. És ugy e mégis hogy ránehezedik szívecskétekre. És az édes Jézus halála? Aki értünk halt meg... Akit a mi búineink szegeztek keresztre... Akit bizony ti is megbántottatok, mikor engedtetek lenek, lusták, hanyagok, irigyek voltatok... Látjátok, erre nem is goldottatok. Legyetek ezután jobbakk, szófogaodóbbak, szorgalmasabbak, mert minden ember bűn és rosszasság egy-egy újabb tővis az Ur Jézus szenvedésében... (Sz.)

Utazás Meseországban

A tanítónéni egyszer a nagybácska gyerekeknek szép mesét olvasott föl a meséskönyvből. Amikor vége lett a mesének, az egyik gyermek így szólt:
— Tanítónéni én már tudom, hogy ami a mesében van, az nem igaz! Tündérek, boszorkányok ma már nincsenek!

— Olyan biztos vagy ebben? — kérdezte a tanító néni. — Egyébként én ma kisebb utazást akarok tenni Meseországban... De ha valamilyen ilyen okosak vagytok, akkor talán nem is jöttök velem szívesen...

— De igen, tanítónéni! — kiáltották a gyermekek.

— Hát akkor jó... Az ut nem hosszú és nem is fárasztó... Látogatást teszünk egy mesebeli hercegkisasszonynál... A kastély alig különbözik azoktól a házaktól, amikben ti láttok... Megnyomunk egy gombot és a kapu kinyílik, anélkül, hogy emberi kéz érintette volna. Azután egy bácsi bevezet egy kicsiny, ablak nélküli házikóba és már szinte attól félünk, hogy ez a varázsló oda akar zárni bennünket... Egyetlen nyomás és a kis házikó velünk együtt fölfelé emelkedik. Anélkül, tehát, hogy lépcsőn mentünk volna föl, megérkeztünk az én kedves barátomhoz... Az ő szobácskájára éppen olyan, mint a tiétek otthon. Ha tél van is, amikor odamegyünk és ha már be is alko. nyult, nem tesz semmit. Ne feledjétek el, hogy Meseországban vagyunk... Hozzányulunk a falon lévő rejtélyes szerszámhoz, megcsavarjuk és azonnal nap. pali világitás vesz körül minket. Egy másik csavartás után néhány perc múlva jó meleg van a szobában... Kitűnően érezzük magunkat. Hirtelen mégis összeborzongunk!... A szomszéd szobában zug és nyöszörög valami! Valami szörnyeteg tátogatja a száját és ide-oda kuszik a földön... Talán valami sárkány és el akar nyelni minket?!

— Dehogy, tanító néni! — nevettek hangosan a gyermekek — Az a szörnyeteg nem lehet más, mint a porszívógép!

— A mesebeli hercegkisasszony — beszélt tovább a tanítónéni — nagyon szerette volna tudni, hogy éri magát a barátja... Odamegy egy kis fekete

szekrénykéhez, a hallgatógagylót a füléhez emeli, néhányszor megforgatja a tárcsázó kereket és itt, a saját szobájában hallja a távollevő barátja hangját.

— Hurrá! Hisz ez a telefon! — kiáltották a gyermekek.

— Nem gondoljátok, — beszélt tovább a tanító néni, — hogy már nagyon sok csodát éltünk át?... Talán ti még ennél is több csodáról tudtok beszámolni!

És a gyermekek egymásután kiáltották:
— A rádió!... A mozi!... A villamos!... A repülőgép!

A tanítónéni szelíden így szólt:
— Jói van, gyermekeim! De most mondjátok meg annak a tündérkének a nevét, aki ezt a sok csodát a földre varázsolta... Nem tudjátok?... Ez a villamosság! A leghatalmasabb tündér és még bizony nagyon sok csodát fog tenni. Meseországban azonban van még egy másik varázsló vagy boszorkány is. A gőz! Gondoljátok csak a gépekre, amiket ő hoz mozgásba a hatalmas hajókra, amelyek a tengereket szelik, a vasutakra, amelyek villámgyorsan siklanak végtelen távolságokon keresztül... Legközelebb, ha akarjátok, eljehettek velem megint Meseországba. De csak úgy, ha nem akartok okosabbnak látszani, mint amilyenek vagytok!... (m. n. l.)

Labdarugás mackóéknél

Nagy sportesemény ígérkezett az erdő tisztásán. A fiatal mackók elhatározták, hogy nagy labdarugó mérkőzést rendeznek. A Mormogók csapata versenyre hívta a Dörmögők csapatát.

A pálya körül hejlet foglalt egy csomó öreg mackó és érdeklődéssel szemlélte a játékot. Tetszett nekik, hogy az ifjú bockor feszült a mez és hogy vígan rugdosták a labdát. Hangoz kiabálással biztatták a játékosokat:

— Ne hadd magad, Zebulon! Rajta, Muncurkó! Szaladj a labda után, Diótörő! Rugd be azt a gölt, Méz-faló!

A remek játékról tudomást szerzett a sportújság is és elküldte az erdőre fotóriportérét, hogy néhány fényképet készítsen a játékról. A riportert nekiszegezte fényképező gépét a játékosoknak.

Egyszerre az egyik medve elkialtottta magát:
— Mormogók, Dörmögők! Vigyázzatok! Meneküljünk! Itt a vadászás és gépfegyverrel akar ránk löni! Fússunk!

Nem kellett ezt kétszer ordítani. Játékosok és nézők pillanatok alatt eltűntek az erdő sűrűjében. A meccsnek vége szakadt.

Azóta se rendeztek a mackók labdarugó „villam-tornát”. (k. p.)

A cukor és a lecke

Anyuska cukorral telt papírzacskót adott Mancikának.

— Mancika, hoztam neked csokoládécukrot. De a felét hadd meg holnapra.

Csemegézés után Mancika nekifog, hogy megírja a leckéjét. Egyszerre aztán leteszi a tollat.

— Mancika, — kérdi anyuska, — megirtad a leckédet?

— A felét, a másik felét holnapra hagyam.

— Ez nem járja, Mancika. Hát nem ismered a közmondást, amely úgy szól, hogy amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra?

Mancika erre szó nélkül előveszi a másnapra félre-tett csokoládécukrot és bekebelezi.

— Mit csinálsz, Mancika?
— Amit ma megehetek, nem halasztom holnapra. (a-s)

Ott van veled

Ha jól teszel, ott van veled,
Dicsőró szót suttag neked.
Meggimogat meleg kézzel,
Ő kísérget nappal, éjjel.

Ha rosszat tesz eszed s kezved,
Akkor is csak ott van veled.
Kérdez, csufol, liz már egyre:
Nem hajt álmod a szemedre.

A szívedben lakik mindig
és elkísér le a sírig.
Gondolkodjál, jól ismered:
Ez a lelkiismereted!

Látogassa meg Buziásfürdőt

Románia legdusabb szénsavas fürdőjét. Fürdő-
idény kezdete május 30-október 1-ig
Fürdőigazgatóság

SPORTTESEMÉNYEK

Arad—Timisoara—Temesvár összecsapás:

Gloria—Chinezul-CAMT kupamérkőzés lesz ma délután a Banatul-pályán

Nagy erőpróba lesz ma délután Timisoara-Temesvárott a Banatul-pályán. Az aradi Gloria és a Chinezul-CAMT mérkőz össze erejüket a Román-Kupa küzdelmeinek során. Ez a mérkőzés igen nagy harcot, érdekes játékot ígér, mert a kupában való továbbjutás nagy tétjén felül még a két szomszéd város örökös vetélkedése a labdarúgásban, emeli ezt a találkozókat a tavaszi idény legérdekesebb küzdelmévé.

A kupamérkőzések természetüknél fogva is mindenkor vonzóak a közönség számára, mert ilyenkor a csapatoknak minden erejüket bele kell adniok, javításra ugyanis nincsen alkalom. A győztes további küzdelmekre képesíti magát, míg a vesztes menthetetlenül kiesik. A közönségnek pedig ilyen nagy harc kell, ilyenkor adódik a legtöbb izgalom. A Chinezul-CAMT erre minden lehető előkészü-

letet megtett. A vezetőség új játékosokat is szerzett, az igazolások ugyan akkor, amikor e sorokat írjuk, még nem érkeztek meg, de ma már minden valószínűség szerint megkapták azokat és két-három új friss erő is csatasorba lép.

Az érdekes mérkőzést délután öt órakor kezdik és előtte a Chinezul-CAMT tartalékcsoportja a Banatul-pályán játszik.

A mérkőzést Rausch (Resita-Resica) vezeti. Az Electrica—Ripensia mérkőzésre a Timisoara-Temesvári kerületi kioldó bírót. A bucuresti Monitorul Oficial—Carmen Román-Kupa mérkőzést Tica Iiescu míg a Lupeni-Lupényban lejátszásra kerülő Minerul—Mica ugyancsak Román-Kupa mérkőzést Bogdan (Simeria-Piski) vezeti.

Basarabia-Kupa mérkőzések vezetői

A ma lejátszásra kerülő Basarabia-Kupa mérkőzések vezetésére a központ az alábbi játékvezetőket küldte ki:

Sibiu-Nagyszeben: Universitatea—FC Craiova Alexandriu (Bucuresti).
Turnu-Severin: CFR—Juul (Petrosani-Petrosény) Chesnoiu (Craiova).
Bucuresti: Juventus—FC Ploesti Stefanescu
Coca és Rapid—Unirea Tricolor Ionescu-Tope (Ploesti).

Az FC Braia Brasov-Brassóban

A pünkösti körmérkőzés sikere után a Brasov-brassói UAB és ACFR két mérkőzésre meghívta a brailai FC Braia csapatát. A vendégek első mérkőzésüket az ACFR ellen míg a másikat az UAB ellen játsszák.

Szolnokon lesz a magyar NB I rangadója

A magyar labdarúgó bajnokság 28. fordulójában kerül sor a két elővas, a Csepel-WMFC és a Szolnok rangadójára. A rangadónak tekintve hogy a csepe-

lek már öt ponttal vezetnek és mindössze már csak három forduló van hátra, csak az ad érdekességet, hogy a mérkőzés Szolnokon kerül eldöntésre. A forduló további mérkőzései: SzVSE—SalBTC, Ujpest—Elektromos, Kispest—Ferencváros, Gamma—Ujvidék, Lampart—NAC, KolAC—Szeged, DiMÁVAG—MÁVAG.

A bajnokság állása a fenti mérkőzések előtt:

1. Csepel-WMFC	27	19	6	2	78:42	44
2. Szolnok	27	17	5	5	82:43	39
3. Ujpest	27	15	8	4	84:38	38
4. Szeged	27	13	9	5	81:44	35
5. NAC	27	12	8	7	74:48	32
6. Gamma	27	14	2	11	65:55	30
7. Ferencváros	27	12	5	10	106:63	29
8. Elektromos	27	9	7	11	57:55	25
9. DiMÁVAG	27	8	9	10	65:62	25
10. SalBTC	27	8	9	10	59:70	25
11. Kispest	27	11	3	13	62:80	25
12. Ujvidék	27	9	4	14	43:81	22
13. KolAC	27	8	4	15	49:75	20
14. Lampart	27	6	5	16	44:78	17
15. MÁVAG	27	4	5	18	33:81	13
16. SzVSE	27	4	5	18	33:101	13

Ebben a fordulóban az Ujpest még a második helyre kerülhet, ha Csepel győz Szolnokon és természetesen az Ujpest is megnyeri a mérkőzését.

KÖZGAZDASÁG

A felszabadított tartományok mezőgazdasági és ipari problémái a minisztertanács e ölt

Bucurestiből jelent a Rador: Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök elnöklétével minisztertanács volt, amelyen a kormány valamennyi tagján kívül résztvett Voiculescu tábornok Besszarabia, Calotescu tábornok Bukovina, Alexianu Gheorghe tanár a dnveszterentunai tartomány kormányzója, valamint Fintescu tanár a nemzeti ipari hitelintézet vezérigazgatója. A minisztertanács a három tartomány mezőgazdasági és ipari termelése támogatásának kérdésével foglalkozott.

A tartományi kormányzók beszámoltak a mezőgazdasági munkaterv végrehajtásáról az ősszel és

tavasszal bevetett területek nagyságának feltüntetésével, valamint az egyes iparágak helyzetéről. A helyettes miniszterelnök megadta az irányelveket az ottani ipari vállalatok által kiállítandó összeirású ivek tekintetében. Kívánatos, hogy a szakmai szakértők résztvegyenek a nemzetgazdasági minisztériumban hetenkint összeülő megbeszéléseken.

Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök a továbbiakban utasítást adott a három tartomány mezőgazdasági és ipari termelésének növelésére és a románosított kereskedelmi és ipari vállalatoknak az ipari hitelintézet általi pénzügyi támogatására.

A magyar nemzeti bank házipítési akciója. A magyar nemzeti bank nyugdíjalapja Győrött, Kaposváron, Szekszárdon és Máramarosszigeten egy-egy bérházat épített. Az erre irányuló kezdeményezés az illető városok vezetőségé részéről indult ki az ottani lakásínség enyhítésére.

„URANIA” sláger - filmszínház

ARAD. TELEFON: 12-32

Ma az ONC-film bemutatja a Vaskorona után a második világháború egyik legnagyobb aranyéremmel kitüntetett filmje. Eredeti tévételek a francia ifjúág sportéletéből színes jelenetekkel egybekötve melyeket kifűnő színészek alakítanak Csak felnőtteknek!

VISSIA DINA
JEAN TISSIER

Szerelem fagypontnál

A magyarországi Gyáriparosok Országos Szövetségének közgyűlése. Haggemacher Henrik elnökletével most tartotta évi közgyűlését Budapesten a magyarországi Gyáriparosok Országos Szövetsége. A közgyűlésen Varga József magyar iparügyi miniszter tartott előadást a magyar iparfejlesztés ha-
évtizedéről. Ezt követően Knob Sándor dr. ügyvezető igazgató terjesztette elő az igazgatósági jelentést, amely kitért a gyárilpar és a magyar gazdasági éle-
számos időszerei kérdéseire. Több hozzászólás után a
igazgatóság és választmány új tagjainak megvá-
lasztása, valamint a számvizsgáló bizottság újvá-
lasztására került sor.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a v-
telt, a második az eladást jelenti.) Szabadforgalmi
devizák (90 százalékos felárral): Svájci frank 43.7
—45.43, svéd korona 44.80—46.57. Kliring devizák
Drachma 1.21—1.22, német márka 59—60, török for-
92—92, dinár 2.898—3.05, szlovák korona (38 száza-
lékos felárral) 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán ko-
rona 30—30, finn márka 2.50—2.50, olasz lira 9.50-
9.50, francia frank (38 százalékos felárral) 3.15-
3.27, horvát kuna 2.95—3.

Határidő napló

MÁJUS 31:

Visszacsatolási kölcsönjegyzés lejár.

JUNIUS 1:

Fizetési jegyzékekre ragasztandó ujfajta bét-
gek kötelező módon érvénybe lépnek.

Cipőgyárak, üzletek és műhelyek eddig a nap-
kötelesek eljuttatni jelentésüket az előző két he-
készletről a nemzetgazdasági minisztérium termel-
osztályához.

JUNIUS 5:

Bőrcserző üzemek a községi előljárásnál, vág-
hidak a katonai és polgári ellátási államtitkárság te-
melési osztályánál tartoznak jelentést tenni az elő-
havi bormennyiségről.

Ügyeletes gyógyszertárak

Vasárnap, május 31-én Aradon a következő gyó-
szertárak tartanak szolgálatot: Niedermayer (Sze-
palota), Stralicovskij (volt Kain, Avram Iancu-tér)
és Stauble (volt Hajós, a prefektúrával szemben).

Hétfőn, június 1-én Aradon a következő gyó-
szertárak tartanak szolgálatot: Dick (Marasesti
utca), Janka (a betegsegélyzővel szemben) és But-
Traian (Wolt Weisz, Avram Iancu-tér).

Vasárnap, május 31-én Timisoara-Temesvárott
következő gyógyszertárak tartanak ügyeletes szol-
gálatot: Belvárosban az Irgalmasok gyógyszertár
Gyárvárosban a Dacilor-utcában levő Dr. Sandovic
Czegka-gyógyszertár, Erzsébetvárosban az Asanes-
térén levő Roxin-gyógyszertár, Józsefvárosban
Bratianu-téren levő Diana-gyógyszertár, Mehalába
a Corvin-, Fratelia-Ujkissodán a Panajoth-, Freidor
Szabadfalun az Eremici-gyógyszertár.

Hétfőn, június elsején Timisoara-Temesvárott
következő gyógyszertárak tartanak ügyeletes szol-
gálatot: Belvárosban a Ferdinand-köruton levő Sal-
tor-gyógyszertár, Gyárvárosban a Traian-téren levő
Kigyó-gyógyszertár, Erzsébetvárosban a Mirc
Costin-utcában levő Bianu-gyógyszertár, Józsefvá-
rosban a Preyer-utcában levő Neurohr-gyógyszertár
Mehalában a Corvin-, Fratelia-Ujkissodán a Pan-
ajoth-, Freidor-Szabadfalun az Eremici-gyógyszertár

Rádió

VASÁRNAP, MÁJUS 31

București: 7.30 Katonai rádióposta. 8 Hírek, katonazenekar. 9 Istentisztelet közvetítése. 11 A filmoniai zenekar hangversenye. A szünetben (12-13.50) hírek. 13 Könnyű zene hanglemezeiről. 13.50 Németnyelvi hírek. 14 Hírek. 14.20 Szórakoztató hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 15.30 A Falu órája. 18 Rádióhangjáték közvetítése. 19.15 Keringő hanglemezeiről. 20 Hírek. 20.10 Hanglemezek. 20.5 Hábórus krónika. 21 Szindarabeloadás. 22 Hírek. 22.20 Énekhangverseny. 22.35 Könnyű zene hanglemezeiről. 23 Táncczene közvetítése.

Budapest I. 8 Hanglemezek. 8.45 Hírek. 9 Görög katolikus istentisztelet. 10 Református istentisztelet. 11 Római katolikus mise. 12.15 Ifjúsági műsor. 13.15 Székesfővárosi zenekar. 13.45 Hírek. 14 Művészlemez. 14.50 „Mária hónapja” (hangfelvétel). 15 Gazdasági tanácsadó. 15.45 Bura Sándor cigányzenekara. 16 „Japán és Holland-Kelet-India” címmel felolvasás. 17 Hírek. 17.20 „Három legendás név: Gorlice, Hanova és Przemysl” címmel felolvasás. 17.40 Fuzzene. 18.15 Irodalmi műsoros délután. 19 Hírek. 20 Sporthangképek. 19.45 Nótás, zenés vidám est. 20 Remikódiik Osváth Julia, Marsovszky Livia, Nagyvácsai Ilona, Tolnay Klári, Vöröss Sári, Sárdy János, Cselényi József, Pethes Sándor és több zenekar. 21 Hírek. 22.15 Táncczene. 23.25 Sárközi Gyula zenekar. 24 Hírek.

Budapest II. 11.15 Magyar nóták hanglemezeiről. 12.15 Székesfővárosi zenekar. 15 A Revü táncczene. 17 A jubiláló Ciszterci-rend ünnepélye. 18.25

Wagner: Istenek alkonya című zenedrámája az Operaházból. 20 Hírek.

HÉTFŐ, JUNIUS 1

București: 6.55 Hírek, hanglemezek. 11.30 Katonai rádióposta. 12.30 Szórakoztató hanglemezek. 12.50 A katoná órája. 13.50 Németnyelvi hírek. 14 Hírek. 14.20 Szórakoztató hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 17.50 Németnyelvi hírek. 18 Zenekari hangverseny. 18.30 Strauss János-hangverseny. 19.15 Schubert-hármas. 20.10 Hanglemezek. 20.40 Előadás. 21 Zenekari hangverseny. 22 Hírek, sport. 22.20 Hanglemezek. 23 Könnyű zene hanglemezeiről.

Radio Moldova: 13 Keringők hanglemezeiről. 13.20 Hírek. 13.30 Román zene hanglemezeiről. 14 Hírek. 14.20 Népi zene. 14.35 Könnyű zene hanglemezeiről. 18.30 Hanglemezek. 19 Énekszámok hanglemezeiről. 19.15 Előadás. 19.30 Szalonzenekari hangverseny. 20.30 Hírek. 20.40 Énekhangverseny. 21 Hanglemezek. 22 Hírek. 22.20 Szórakoztató hanglemezek.

Budapest I. 6.40 Torna. 7 Hírek, hanglemezek. 10 Hírek. 10.15 Szalonzenekar. 11.10 Nemzetközi vizuálisjelentés. 11.20 Hanglemezek. 11.40 Előadás. 12.10 Zenekar. Közben 12.40 Hírek. 13.20 Időjelzés, vizuálisjelentés. 13.30 Bajtársi szolgálat. 14 Szalonötös. 14.30 Hírek. 14.45 Műsorismertetés. 15 Piaci árak, árfolyamok. 15.20 Hanglemezek. 16.15 Előadás. 16.45 Időjelzés, hírek. 17 Idegennyelvű híradás. 17.15 Mindnyájunk gondjai. 17.30 Jazz. 17.50 A magyar novella, előadás. 18.10 Cigányzene. 18.45 Előadás. 19 Hírek. 19.20 Előadás. 19.34 Filharmónikusok. 21.40 Hírek. 23.10 Pósta. 23 Idegennyelvű híradás. 23.25 Nóták. 24 Hírek.

Budapest II. 18.30 Német nyelvoktatás. 19 Ének. 19.25 Előadás. 19.40 Szimfónikus hangverseny. 20 Hírek. 20.10 Előadás. 20.40 Szalonzene. 21.35 Filharmónikusok. 22.10 Olasz hanglemezek. 22.30 Jazz.

KEDD, JUNIUS 2

București: 6.55 Hírek, hanglemezek. 11.30 Katonai rádióposta. 12.30 Román zene hanglemezeiről. 12.50 Zenekari hangverseny. 13.50 Németnyelvi hírek. 14 Hírek. 14.20 Szórakoztató hanglemezek. 15.30 Német háborús riportok. 17.50 Németnyelvi hírek. 18 Zenekari hangverseny. 19.15 Olasz óra. 20 Hírek. 20.10 Hanglemezek. 20.40 Előadás. 21 A rádió zenekara hangversenyez. 22 Hírek sport. 22.20 Hanglemezek. 23 Könnyű zene hanglemezeiről.

Radio Moldova: 13 Zenekari hangverseny. 13.20 Hírek. 13.30 Román zene hanglemezeiről. 14 Hírek. 14.20 Zenekari hangverseny. 18.30 Hanglemezek. 19 Hanglemezek. 19.15 Kulturális aktualitások. 19.30 Hanglemezek. 20 Előadás. 20.15 Hanglemezek. 20.30 Hírek. 20.40 Kamarazene. 21 Hanglemezek. 21.30 Könnyű zene hanglemezeiről. 22 Hírek. 22.20 Hanglemezek.

Budapest I. 6.40 Torna. 7 Hírek, hanglemezek. 10 Hírek. 10.15 Operett-részletek. 11.20 Hanglemezek. 11.40 Divattudósító. 12.40 Hírek. 13.20 Időjelzés, vizuálisjelentés. 13.30 Bajtársi szolgálat. 14 Katonazene. 14.30 Hírek. 14.45 Műsorismertetés. 15 Piaci árak, árfolyamok. 15.20 Cigányzene. 16.15 Gyermekdélután. 16.45 Időjelzés, hírek. 17 Idegennyelvű híradás. 17.15 Előadás. 18.25 Szórakoztató zene. 18.45 Versek. 19 Idegennyelvű híradás. 19.20 Hanglemezek. 19.50 Sárga csikó, szimfónikus. 21.40 Hírek. 22.10 Pósta. 23 Idegennyelvű híradás. 23.25 Séta az operett világában, hanglemezek. 24 Hírek.

Budapest II. 17.40 Ruszín felőre. 18.10 Olasz nyelvoktatás. 18.35 Előadás. 19 Exotikus zene. 19.35 Táncczene. 20 Hírek. 20.10 Lóversenyeredmények. 20.20 Orgonajáték. 20.50 A tripoliszi sivatag, előadás. 21.15 Hegedűjáték. 21.50 Melles Béla zenekara.

Apróhirdetések

Aikalmazás

Gyakorlott selyemgombolyítónőket keres azonnali belépésre. Fil-Art, Timisoara-Temesvár II., Deva-utca 2. szám (Coronini-tér mellett). (1376)

Anden irodai munkában jártas irodabírókat azonnali felvétetik. Ugyanaz a tanonc és egy kifizető is azonnali belépésre kerestetik. Timisoara-Temesvár III., Rusu Sirianu utca 41. (1391)

Fiutólányt vagy kifizetőt felvesszünk. Jelenkezni a Déli Hírlap Timisoara-Temesvári kiadóhivatalában, délelőtt 10 óráig és délután 4-6 óra között. (5147)

A főző szakácsnő éves bizonyítvánnyal azonnala vagy június 1-re kerestetik. Arad, Iosif Vulcan utca 3. (2545)

Egyes háziállatokat azonnala keresek. Timisoara-Temesvár I., Piata Luther 3. (1401)

Autószerelőt, ügyes géplakatost azonnala keresek. Friedrich, Timisoara II., Str. Cogalniceanu 8. (1495)

Fiatall mindenek szobalánynak, jó bizonyítványokkal azonnali felvétetik. Timisoara-Temesvár I., Str. Lonovici 2. sz. I. emelet. (5152)

Keresek 4-5 éves gyermek mellé komoly, perfekt német nőt, vagy asszonyt. Radra. Jelenkezni Guntersdorf-textil-üzlet, Timisoara-Temesvár IV., Piata Dragalina 7. (1397)

Fiutól, leányt vagy fiut, azonnala felvessz fotopict, Timisoara-Temesvár I., Piata Bratianu 3. (1394)

Ó fodrászsegéd jó fizetés mellett rögtön felvétetik. Fischler Jakab Belsőváros, Belváros Str. Diaconul Coses 2. (2603)

Losogatóasszony felvétetik, Városi étteremben, Aradon, (volt Kánya). (2603)

Allást keres

Fiatall uriaszony állást keres orvosi rendelőben, irodában vagy üzletben. Ajánlatokat „Komoly” jellegre a Timisoara-Temesvári kiadóba kér. (1379)

Admentes szobainas állást keres, vidékre megy. Cim Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu utca 8. szám. (2589)

Számlázásban, pénztárkezelésben, gépírásban német, magyar és románban jártas tisztviselő állást keres. Cinekét Reclamához Arad, Eminescu-utca 8. (2580)

Férfi nemű szabásművelő elsőrendű munkatársra a szakma minden ágában jártas, éves gyakorlattal állást keres, csak kis állandó munkára. Ajánlatokat „Specialist” jellegre a Timisoara-Temesvári kiadó továbbít. (3608)

Nyugdíjas tisztviselő elhelyezkedne magához illő kellemes, nyugodt otthonban. Ajánlatokat „Családtag” jellegre Reclama hirdetőbe, Arad, Eminescu utca 8. (2696)

Lakás

Kiadó nem különbejárattal butorozott szoba fürdőszoba használattal, szolid urúnéknak. Megtekinthető vasárnap egész nap, hétköznap este 7 órától. Timisoara-Temesvár II., Str. Matasarilor 2, apart. 9. (1410)

3 szobás komfortos lakást keresek belvárosban június 15-re keresztény házában. Jól fizetek. Cim Arad, telefon 16-84 (2569)

Elegáns, butorozott szobák, kétszobás-konyhás éléskamra a IV. kerületben azonnala kiadó. Két szoba, konyha, fürdőszoba és 3 szoba, konyhás, fürdőszobás lakást a IV. kerületben esőre né ugyanilyenért a I. kerületben vagy III. kerületben, lehet CNR ház is. Információ Pynkerton-boy, Timisoara-Temesvár I., Str. Lonovici 5. (3608)

Kis lakás kiadó. Timisoara-Temesvár I., Bulev. Tache Ionescu 63. (1400)

3, esetleg 4 szobás komfortos kiadó lakást keresek. Cimeket „Kisebbségi, ak pontosan fizet” jellegre a Timisoara-Temesvári kiadóba kérek. (1366)

Keresek kétszobás modern lakást. Telefon 22 29 Timisoara-Temesvár. (1325)

Adás-vétel

Egy jó állapotban levő gyermeksportkosci eladó. Timisoara-Temesvár III., Str. Ciprian Porumbescu 41. (3605)

Eladó kertészeknek melegágyi behorításra alkalmas rámozott üveglapok és léccanyagok. Oficiu Parochial Evangelic Lutherán, Timisoara-Temesvár I., Piata Luther 3. (1399)

Varrógépet, kerékpárt magas árral veszek. Sambrira, Arad, Banatului-ut 12. (2594)

Ebédlők, hálószobák, kombinált szekrény, matracok, ottomanok, Thonet-székek, varrógépek, konyhabutorok, egyes ágyak, szekrények, kombinált szekrények olcsón, kasszák és irodaberendezések stb. olcsón kaphatók. Blidariunál, Timisoara IV. kerület Küttl-tér 2, az udvarban. Megvételre keressünk sürgősen teljes lakásberendezéseket, szőnyegeket, varrógépeket stb. Magas árat fizetünk. (3545)

Jó állapotban levő nőkerékpárt keresek megvételre. Timisoara-Temesvár III. Prota Dagomir utca 7. Ajtó 1. (5143)

1,500,000 leies házak

1. belvárosi magastörszintes 3 szobás, fürdőszobás családi ház, kert, Arad, Eminescu utcahoz közel
2. üzlet-sarokház, 1x2 szobás, fürdőszobás lakás, 2 kis lakás, nagy front
3. Sagunánál, új, magastörszintes 2x2 szobás és 3x1 szobás teljes lakás, nagy kert.

HATSCHKEK, Arad, Boulevard Carol 17
Telefon 16-15

Eladó vadonatúj méhes 36 családra 8 család méhvel, teljes berendezéssel. Arad, Dorobantilor utca 45, Nadra. (2573)

Eladó cséplőgarnitúra 8 HP. Hoffher Schrantz cséplő magánjáró teljes felszereléssel ára 350 ezer lei. Déghi Mihály, Tormac-Végvár. (1374)

Üzleti berendezést keresek a Dumbravita-Ujszentesi Hangyaszövekezet. Cim: Ujszentesi-házzsám 155. (1355)

Kitűnő hegyaljai bor literje 100 lei. Aradon Gr. Comsa-u. 34, (volt Ioan Calvin) (2574)

Eladó gyermekkosci, négy dobozból álló egybetartozó Richter-féle építőkö. Ugyanott megvételre keresek két jókarban levő kottaállványt. Timisoara-Temesvár II., Pest-lozsi utca 2. szám. ajtó 4. telefon 21-11. (3588)

Eladó kétajtós jégsekreény hentesüzletbe, keveset használt, legjobb állapotban. Bővebbet Varga hentesnél Timisoara-Temesvár III., Martitul Ciordanu utca 95. szám. (1385)

Fehér ágy, féregmentes eladó. Ugyanott kosztra és teljes ellátásra egy két rendes nő felvétetik. Arad, Oituz 67. (2606)

Lószőr matracok s paplanok kifogástalan állapotban megvételre kerestetnek. Cimeket ármegejelöléssel a Timisoara-Temesvári kiadóba kérek „Kitűnő anyag” jellegre. (5148)

He yaljai szölk

11 kat. hold, 6000 gyümölcsfával, teljes felsz. 8-szobás villa 3,500,000; 7 kat. hold, nemes fajokkal beültetve, 3-szobás lakás és kolna, 1,600,000; megállónál 3 kat. hold, 2-szobás lakás, kolna, 800 ezer. HATSCHKEK, Arad, Carol-körút 17, telefon: 16-95.

Eladó Hanomag W. D. traktor 29-es típus és Hoffherr Schrantz 2-es purifikátor, keveset használt. Merkovics Géza Timisoara-Temesvár IV., Fröbl-utca 46. (1389)

Polarróka jó állapotban, jutányosan eladó, szivességből Fülöp szücsnél. Timisoara-Temesvár I., V. Alexandri utca 7. szám (bejárat az Eugen de Savoya-utcából). (1364)

Férfiöltöny középtermetre háromezredes száz leiert, valamint 43-as számú cipő és férfifehéremű eladók. Timisoara-Temesvár III., Rusu Sirianu-utca 2. sz. (5150)

Ping-pong asztal, használt, jókarban levő, teljes felszereléssel — esetleg anélkül — megvételre kerestetik. Cim: Reclama hirdetőben Arad, Eminescu utca 8. (2578)

Fajkecskék, fiatal tenyésztésre alkalmas, eladók. Simion Bálint-utca 16. sz. Arad. (2558)

Eladó új és használt paplan, ágyterítő, vaságy, kizitükör, rózsaszínű márványlap, 3 db írósasztal szimpla, dupla gyermekkosci, üvegek, asztal festetlen, függöny, földieper, Arad, Mocioni utca 37. Kutya van, törgetni kell. (2600)

Eladó nagyobb mennyiségű kis feeskefarku régi tetőcserep. Arad, Reg. Elena-körút 5-17. Hunyadi-házban. (2601)

Bélyeggyűjtemény 100 komplett sorozattal, román, cseh, osztrák, magyar, stb. 12,000 leiert eladó. Arad, Alexandrescu 4. d. u. 3-5 között. (2602)

Egyesítél hojd here eladó. Mosnit noua-Ujmosnica, házzsám 149. (3609)

Eladók modern konyhák különböző fazonok és színek, feltűnő olcsó áron. Timisoara-Temesvár II., Str. Primaveriei 5. (1411)

Eladó új lepossarku 38-as börtápu bejeg-cipő, Salon „Splendid”. Timisoara-Temesvár III., Bulev. Carol 4. (1412)

Kétkerekű kordéj megvételre kerestetnek. Mircea-étterem, Arad, Városházánál szem-ében. (2600)

